

Enquesta sobre la relació entre les famílies i els centres educatius a Sabadell

Informe de Resultats

**Enquesta sobre relació entre les famílies i els centres
educatius a Sabadell**

Informe de Resultats

Equip de recerca:

- ▶ Maite Espinach Grau. Llicenciada en Geografia i Ciències de l'Educació.
- ▶ David Moreno i Lobera. Enginyer en Informàtica i Diplomat en Estadística.
- ▶ Laia Pellejà i Adalid. Llicenciada en Ciències Polítiques i Sociologia.
- ▶ Toni Rodon i Casarramona. Llicenciat en Ciències Polítiques i de l'Administració.

Cerdanyola del Vallès, setembre de 2008

© Activa Prospect SL (Research & Solutions).

Activa Prospect és una companyia de recerca i consultoria formada per un equip multidisciplinar de professionals que treballa en els àmbits de mercat de treball, formació, polítiques socials i desenvolupament territorial i gestió de projectes. Activa Prospect proveeix informació pràctica i orientada a la presa de decisions, amb una base de treball participatiu i proper al territori.

Aquest treball d'explotació estadística s'ha portat a terme per encàrrec de **Ajuntament de Sabadell**.

La duplicació i/o publicació en qualsevol forma d'aquest document només és permesa amb el permís explícit de l'Ajuntament de Sabadell.

Activa Prospect SL (Research & Solutions)

Centre d'Empreses de Noves Tecnologies
Parc Tecnològic del Vallès
08290 Cerdanyola del Vallès
Barcelona

Tel. +34 93 5820177 - Fax. +34 93 5912821
activapropect@activapropect.cat
<http://www.activapropect.cat>

Índex

Índex de taules i gràfics	2
Introducció i metodologia	5
1 Descripció de la mostra.....	6
1.1 PARES I MARES.....	6
1.2 PROFESSORAT	8
2 La percepció dels pares i mares sobre la relació entre la família i el centre educatiu	10
2.1 VALORACIÓ DE L'EDUCACIÓ	10
2.1.1 Factors rellevants en l'educació dels fills i les filles	10
2.1.2 El rol dels mestres en l'educació de l'alumnat.....	15
2.1.3 El rol dels pares i mares en l'educació dels fills i filles.....	16
2.2 IMPLICACIÓ DELS PARES I MARES EN L'EDUCACIÓ DELS FILLS/ES	17
2.2.1 Implicació dels pares i mares en el procés educatiu.....	18
2.2.2 Rendiment escolar	28
2.3 INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ ENTRE LA FAMÍLIA I L'ESCOLA	31
2.3.1 Canals d'informació escola-família.....	31
2.3.2 Comunicació amb l'escola: reunions, entrevistes i consultes	35
2.4 LA PARTICIPACIÓ DELS PARES I MARES A L'ESCOLA: L'AMPA I EL CONSELL ESCOLAR.....	38
2.4.1 Col·laboració amb l'AMPA de l'escola.....	38
2.4.2 Valoració de les activitats de l'AMPA	41
2.4.3 Participació en el Consell Escolar	44
3 La relació entre la família i el centre educatiu des de l'òptica del professorat	49
3.1 VALORACIÓ DE L'EDUCACIÓ	49
3.1.1 Factors rellevants en l'educació dels fills i les filles	49
3.1.2 El rol dels mestres en l'educació de l'alumnat.....	50
3.1.3 El rol dels pares i mares en l'educació dels fills i filles.....	51
3.2 IMPLICACIÓ DELS PARES I MARES EN L'EDUCACIÓ DELS FILLS/ES	51
3.3 INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ ENTRE LA FAMÍLIA I L'ESCOLA	53
3.3.1 Canals d'informació escola-família.....	53
3.3.2 Accions per a incentivar la implicació de pares i mares.....	55
3.3.3 Altres mecanismes de comunicació: demandes o comentaris.....	56
3.4 LA PARTICIPACIÓ DELS PARES I MARES A L'ESCOLA	58
4 Conclusions	60
4.1 VALORACIÓ DE L'EDUCACIÓ	60
4.2 IMPLICACIÓ DELS PARES I MARES EN L'EDUCACIÓ DELS FILLS/ES	62
4.3 INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ ENTRE LA FAMÍLIA I L'ESCOLA	63
4.4 LA PARTICIPACIÓ DELS PARES I MARES A L'ESCOLA	65
5 Annex. Aspectes metodològics	67
5.1 MOSTRATGE.....	67
5.2 RECODIFICACIÓ I CREACIÓ DE NOVES VARIABLES	71
5.3 PONDERACIÓ DE LA MOSTRA	73
5.4 SIGNIFICACIÓ ESTADÍSTICA DELS RESULTATS.....	74

Índex de taules i gràfics

Taula 1	Importància atorgada a diferents factors que influeixen en el procés educatiu.....	12
Taula 2	Freqüència en el suport al fill/a en les diferents tasques escolars segons titularitat i nivell educatiu dels centres	21
Taula 3	Dificultats d'implicació en el procés educatiu segons titularitat i nivell educatiu dels centres	22
Taula 4	Canals d'informació utilitzats per les famílies per rebre informació de l'escola.....	32
Taula 5	Grau d'eficàcia dels canals d'informació utilitzats per les famílies per rebre informació de l'escola	33
Taula 6	Canals de transmissió d'informació segons el districte (resposta múltiple).....	34
Taula 7	Valoració positiva dels pares/mares en relació a diferents aspectes relacionats amb la necessitat de fer arribar a l'escola algun comentari o consulta segons nivell educatiu	37
Taula 8	Activitats desenvolupades per l'AMPA segons titularitat i nivell educatiu	43
Taula 9	Persones que valoren bé o molt bé les següents activitats organitzades per l'AMPA segons titularitat i nivell educatiu	44
Taula 10	Importància atorgada pels mestres als diferents factors que influeixen en el procés educatiu	49
Taula 11	Població d'alumnat, professorat i centres objecte d'estudi.....	67
Taula 12	Mostra teòrica, errors previstos i mostra	68
Taula 13	Mostra seleccionada	69
Taula 14	Comparació de la mostra de pares i mares amb la població real	74
Gràfic 1	Tipus de família	6
Gràfic 2	Tipus de nucli familiar	6
Gràfic 3	Nivell d'estudis dels progenitors o tutors del nucli familiar.....	6
Gràfic 4	Nivell d'estudis dels progenitors o tutors del nucli familiar (nova variable).....	6
Gràfic 5	Situació laboral dels pares i mares.....	7
Gràfic 6	Distribució dels alumnes segons el districte on es localitza el centre educatiu	7
Gràfic 7	Nivell educatiu dels alumnes	7
Gràfic 8	Nivell educatiu dels alumnes (nova variable)	7
Gràfic 9	Nivell educatiu dels alumnes segons titularitat pública o privada	8
Gràfic 10	Titularitat del centre educatiu	8
Gràfic 11	Anys d'experiència docent del professorat	8
Gràfic 12	Distribució del professorat segons el districte del centre educatiu	8
Gràfic 13	Titularitat del centre educatiu on treballa el professorat	9
Gràfic 14	Distribució del professorat segons el nivell educatiu que imparteixen.....	9
Gràfic 15	Importància atorgada a diferents factors que incideixen en l'educació dels fills i filles.....	11
Gràfic 16	Importància atorgada a la família i als mestres en l'educació segons el nucli familiar	14
Gràfic 17	Importància atorgada a la família i als mestres en l'educació segons els estudis del progenitor	14
Gràfic 18	Grau d'acord amb l'afirmació que la base de l'educació està en la família, a casa.....	14
Gràfic 19	Grau d'acord amb l'afirmació que la base de l'educació està en els mestres, a l'escola.....	14
Gràfic 20	Grau d'acord amb l'afirmació que els mestres han de transmetre coneixement	15
Gràfic 21	Grau d'acord amb l'afirmació que els mestres han d'educar en ètica i valors	15
Gràfic 22	Importància atorgada als següents factors en el procés educatiu dels fills/es	16
Gràfic 23	Actitud educativa dels pares i mares segons tipus de reacció	18
Gràfic 24	Enquestats que ajuden sempre el seu fill i que l'ajuden quan els ho demana segons etapa educativa i tipus de centre	19
Gràfic 25	Enquestats que ajuden sempre el seu fill, que l'ajuden quan els ho demana o que no els ajuden perquè no fa falta segons tipus de llar	19
Gràfic 26	Freqüència en el suport al fill/a en les diferents tasques escolars.....	20
Gràfic 27	Freqüència en el suport al fill/a en les diferents tasques escolars dels pares i mares sense estudis i educació primària.....	20
Gràfic 28	Principal dificultat esmentada pels pares i mares a l'hora d'implicar-se en el procés educatiu dels fills/es	22

Gràfic 29 Enquestats que esmenten la manca de temps com a problema per la implicació en el procés educatiu segons nucli familiar.....	24
Gràfic 30 Enquestats que esmenten la manca de temps i de coneixements com a problemes per la implicació en el procés educatiu segons el seu nivell d'estudis	24
Gràfic 31 Enquestats que esmenten la manca de temps com a problema per la implicació en el procés educatiu segons situació laboral.....	25
Gràfic 32 Acció habitual quan el fill/a té un problema o una dificultat escolar.....	26
Gràfic 33 Persones que davant d'un problema busquen el suport del personal docent segons titularitat i nivell educatiu	27
Gràfic 34 Persones que davant d'un problema ho solucionen a casa plegats segons la titularitat i el nivell educatiu	27
Gràfic 35 Accions empreses per a solucionar problemes o dificultats escolars segons el nivell d'estudis dels progenitors	28
Gràfic 36 Qualificació del rendiment escolar del fill/a.....	29
Gràfic 37 Famílies que qualifiquen com a dificultós el rendiment escolar del fill/a segons etapa escolar i titularitat	29
Gràfic 38 Persones que qualifiquen com a dificultós el rendiment escolar del fill/a segons tipus de nucli familiar	30
Gràfic 39 Persones que qualifiquen com a dificultós el rendiment escolar del fill/a segons el seu nivell d'estudis.....	30
Gràfic 40 Satisfacció en relació a l'esforç emprès en l'educació dels fills/es i els resultats obtinguts pel fill/a.....	30
Gràfic 41 Pares/mares que asseguruen rebre la informació escolar pels diferents canals.....	31
Gràfic 42 Percentatge de pares i mares que valoren força i molt eficaços els diferents canals d'informació a l'escola ...	33
Gràfic 43 Valoració d'internet o el mòbil com a mecanismes molt o força eficaços de transmissió de la informació escolar segons nucli familiar.....	34
Gràfic 44 Persones que creuen que la informació rebuda és suficient segons nivell educatiu	35
Gràfic 45 Valoració positiva dels pares/mares en relació a diferents aspectes relacionats amb la necessitat de fer arribar a l'escola algun comentari o consulta	36
Gràfic 46 Saber com fer arribar una consulta a l'escola segons els estudis dels progenitors.....	37
Gràfic 47 Freqüència d'assistència a les reunions generals de l'escola o a les entrevistes amb el tutor/a.....	38
Gràfic 48 Motius per no assistir a les reunions generals o a les entrevistes amb el tutor/a	38
Gràfic 49 Pares i mares que col·laboren amb l'AMPA	39
Gràfic 50 Pares i mares que col·laboren amb l'AMPA segons nivell educatiu i titularitat.....	39
Gràfic 51 Tipus de col·laboració amb l'AMPA.....	40
Gràfic 52 Motius pels quals no es col·labora amb l'AMPA.....	41
Gràfic 53 Pares i mares que han argumentat no tenir temps per col·laborar amb l'AMPA segons titularitat i nivell educatiu	41
Gràfic 54 Activitats que realitza l'AMPA.....	42
Gràfic 55 Persones que valoren bé o molt bé les següents activitats organitzades per l'AMPA.....	43
Gràfic 56 Pares/mares que coneixen el Consell Escolar	45
Gràfic 57 Pares/mares que coneixen el Consell Escolar segons el nivell educatiu i la titularitat del centre.....	45
Gràfic 58 Pares/mares que participen en les eleccions per a escollir a les mares i pares representants del Consell Escolar.....	45
Gràfic 59 Pares/mares que participen en les eleccions per a escollir a les mares i pares representants del Consell Escolar segons el nivell educatiu i la titularitat del centre	45
Gràfic 60 Pares/mares que participen a les eleccions al Consell Escolar segons el nucli familiar	46
Gràfic 61 Pares/mares que participen a les eleccions al Consell Escolar segons el nivell d'estudis	46
Gràfic 62 Motius esgrimits per no participar a les eleccions al Consell Escolar.....	47
Gràfic 63 Persones que asseguruen rebre la informació sobre el Consell Escolar.....	48
Gràfic 64 Persones que asseguruen rebre la informació sobre el Consell Escolar segons nivell educatiu i titularitat	48
Gràfic 65 Grau d'acord del professorat amb l'afirmació que la base de l'educació està en la família, a casa	50
Gràfic 66 Grau d'acord del professorat amb l'afirmació que la base de l'educació està en els mestres, a l'escola.....	50
Gràfic 67 Grau d'acord del professorat amb l'afirmació que els mestres han de transmetre coneixement.....	50
Gràfic 68 Grau d'acord del professorat amb l'afirmació que els mestres han d'educar en ètica i valors	50
Gràfic 69 Mestres que creuen que els diferents factors relatius al procés educatiu són molt o bastant importants	51
Gràfic 70 Principals dificultats dels pares/mares per a implicar-se en el procés educatiu (centres públics).....	52
Gràfic 71 Principals dificultats dels pares/mares per a implicar-se en el procés educatiu (centres concertats).....	52
Gràfic 72 Mestres que creuen que les diferents accions dutes a terme pels progenitors són molt o bastant importants pel procés educatiu.....	53

Gràfic 73 Percentatge d'ús de diferents canals per a comunicar informació als pares/mares	54
Gràfic 74 Ús de diferents canals de transmissió d'informació segons titularitat del centre	54
Gràfic 75 Mestres que creuen que els diferents canals de transmissió d'informació són molt o bastant eficaços.....	55
Gràfic 76 Mestres que creuen que els diferents canals de transmissió d'informació són molt o bastant eficaços segons la titularitat del centre.....	55
Gràfic 77 Accions que els mestres asseguren que es realitzen per a incentivar la implicació dels pares i mares en el procés educatiu.....	56
Gràfic 78 Mestres que creuen que les accions per a incentivar la implicació dels pares i mares en el procés educatiu són molt o bastant eficaces	56
Gràfic 79 Acció empresa pel mestre davant d'un comentari o demanda d'algun pare/mare	57
Gràfic 80 Grau de resolució de les demandes o consultes que fan els pares i mares.....	57
Gràfic 81 Grau de resolució de les demandes o consultes realitzades pels pares/mares segons l'experiència docent ...	57
Gràfic 82 Grau d'informació del professorat de les activitats que organitza l'AMPA del centre	58
Gràfic 83 Activitats organitzades per l'AMPA de l'escola segons els mestres	59
Gràfic 84 Mestres que creuen que les activitats organitzades per l'AMPA de l'escola són molt o bastant importants	59

Introducció i metodologia

El present informe analitza la **relació entre les famílies i els centres educatius a la ciutat de Sabadell** en els àmbits de l'educació infantil i primària i secundària.

S'ha partit de la informació extreta d'una **enquesta realitzada a pares i mares i al professorat** que s'ha realitzat des de l'**Ajuntament de Sabadell** entre els mesos d'abril i maig del 2008 a través dels propis centres educatius.

L'enquesta s'ha dut a terme a una mostra representativa de famílies estadísticament significativa; en total se n'han entrevistat 545 que en termes estadístics representen un error acceptable del 4,7% a un nivell de confiança del 95,5% respecte a les estimacions poblacionals globals¹.

El treball es complementa amb una enquesta a una mostra de 101 professors i professores. En aquest darrer cas, la mostra no pretén ser estadísticament significativa i dels resultats només se'n poden extrapolar tendències.

El tractament estadístic i l'anàlisi de la informació, així com la redacció de l'informe han estat a càrrec de l'equip d'**Actíva Prospect** entre els mesos de juny i setembre del 2008.

La motivació d'aquest estudi es basa en l'interès per conèixer directament les opinions dels pares i mares i del professorat sobre la relació entre la família i els centres educatius. Els temes tractats han estat al voltant dels factors que més incideixen en l'educació dels fills/es, la funció educativa de les famílies i el rol de professorat, la implicació dels pares i mares en el procés educatiu, els canals de comunicació i informació entre la família i l'escola i la implicació de les famílies en els centres educatius.

L'objectiu és que aquest document serveixi de base de reflexió i anàlisi per tal de poder introduir millores que cobreixin les expectatives de comunicació i interacció entre els dos agents educatius bàsics que són la família i el centre docent.

En definitiva es pretén aprofundir en la temàtica per tal de poder-ne extreure aportacions i iniciatives que incrementin la implicació entre ambdós i aportin alternatives de participació i cooperació en un aspecte educatiu bàsic que és el vincle entre les famílies i el personal docent.

---

¹ La justificació i metodologia utilitzada per a extreure la mostra es detalla a l'annex.

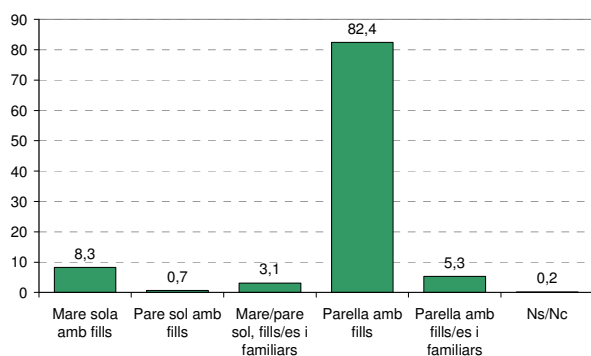
1 Descripció de la mostra

A continuació es descriuen les principals característiques de la mostra seleccionada. Així mateix, les variables descrites s'usaran com a variables de creuament o explicatives. Així, se suposa d'antuvi que les respostes a les preguntes que s'han formulat variaran segons s'analitzin en contextos diferents. El tipus de família, el nivell d'estudis dels progenitors, la situació laboral, el districte, la titularitat del centre o el nivell educatiu (a més dels anys d'experiència en el cas dels professorat) poden suposar elements d'anàlisi des de realitats diverses. Les qüestions metodològiques (recodificació de variables o creació de noves, entre d'altres) es troben detallades a l'Annex.

1.1 Pares i mares

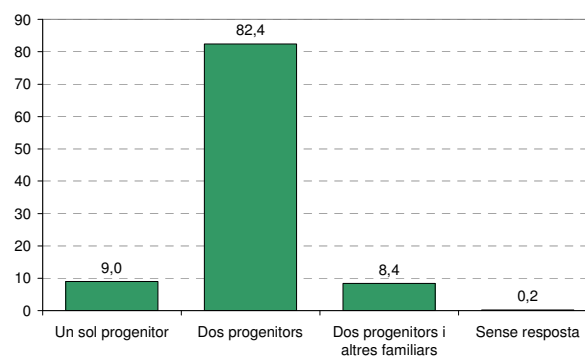
Gràfic 1 Tipus de família

Percentatge

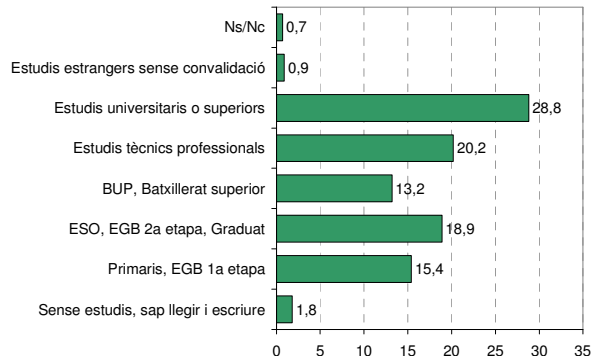
Gràfic 2 Tipus de nucli familiar

Percentatge

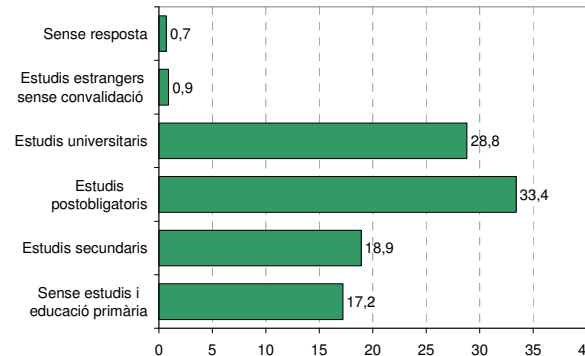
Gràfic 3 Nivell d'estudis dels progenitors o tutors del nucli familiar

Percentatge

Gràfic 4 Nivell d'estudis dels progenitors o tutors del nucli familiar (nova variable)

Percentatge

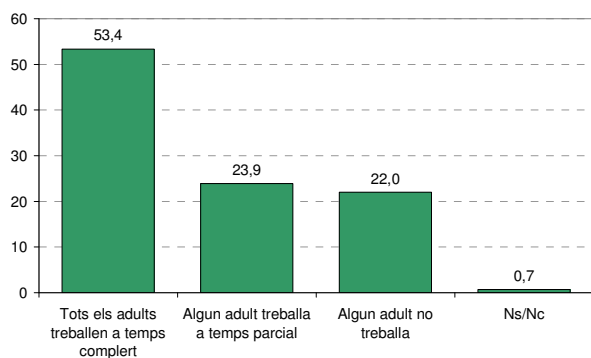

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Nota: Tal com es recull en l'Annex, s'ha optat per usar la variable present al Gràfic 4.

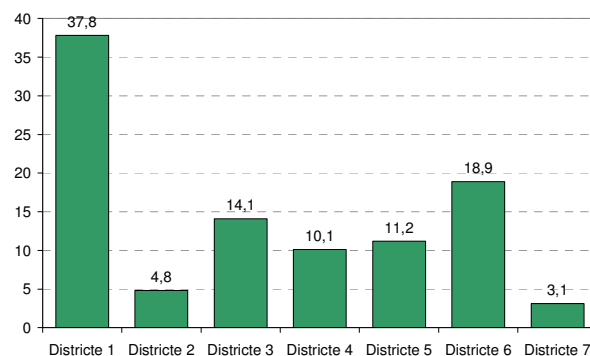
Gràfic 5 Situació laboral dels pares i mares

Percentatge

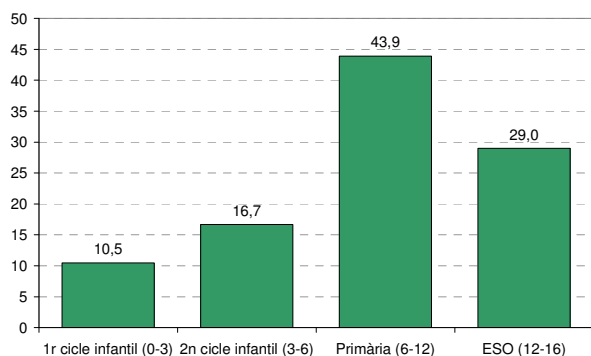
Gràfic 6 Distribució dels alumnes segons el districte on es localitza el centre educatiu

Percentatge

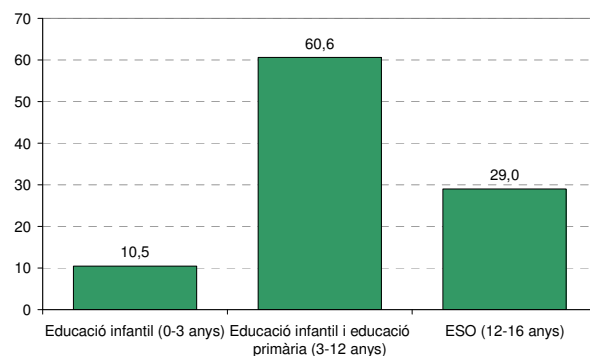
Gràfic 7 Nivell educatiu dels alumnes

Percentatge

Gràfic 8 Nivell educatiu dels alumnes (nova variable)

Percentatge

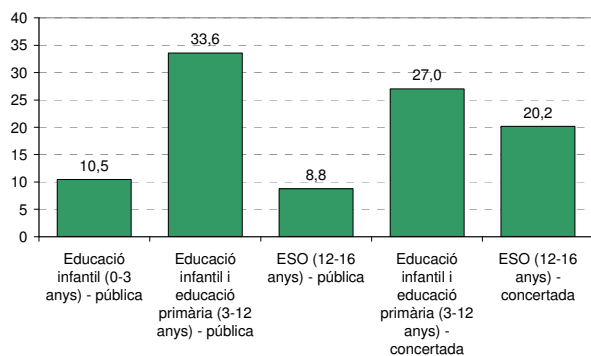

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Nota: Tal com es recull en l'Annex, s'ha optat per usar la variable present al Gràfic 8.

Gràfic 9 Nivell educatiu dels alumnes segons titularitat pública o privada²

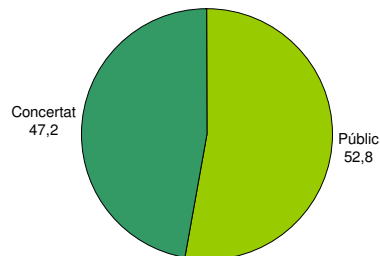
Percentatge

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Gràfic 10 Titularitat del centre educatiu

Percentatge

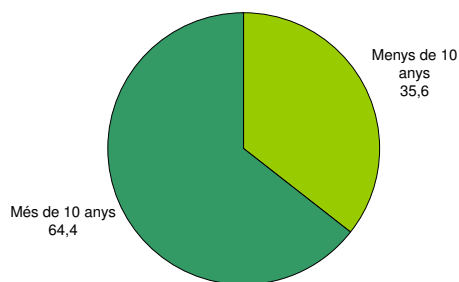

1.2 Professorat

La mitjana d'experiència docent del professorat enquestat (N=101) és de 16,8 anys.

Gràfic 11 Anys d'experiència docent del professorat

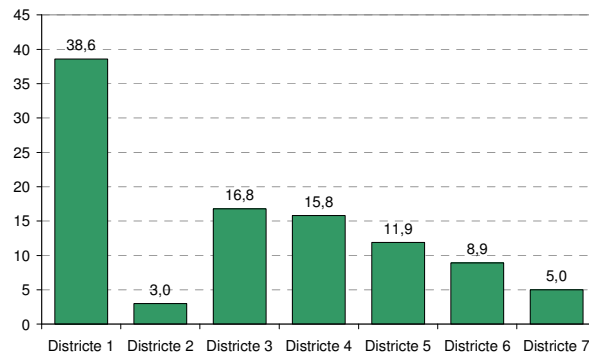
Percentatge

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Gràfic 12 Distribució del professorat segons el districte del centre educatiu

Percentatge

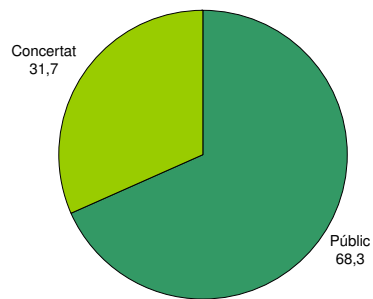

² D'ara en endavant, titularitat.

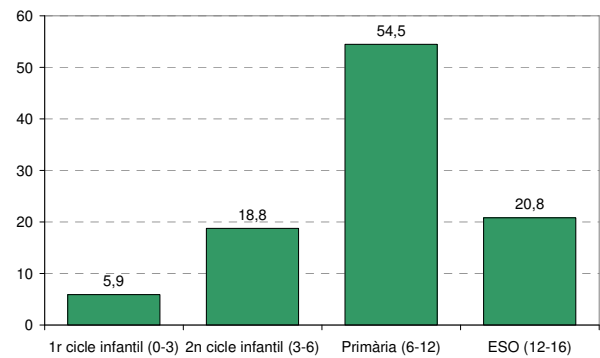
Gràfic 13 Titularitat del centre educatiu on treballa el professorat

Percentatge

Gràfic 14 Distribució del professorat segons el nivell educatiu que imparteixen

Percentatge

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

---

2 La percepció dels pares i mares sobre la relació entre la família i el centre educatiu

El capítol s'organitza de la següent manera: en el primer apartat s'aborda la valoració d'aspectes educatius des de diverses òptiques. En el segon, la implicació dels pares i mares en l'educació dels fills/es. En el tercer, la relació que es produeix en la comunicació família-escola. I, en el quart, la participació dels pares i mares en els diferents òrgans escolars.

2.1 Valoració de l'educació

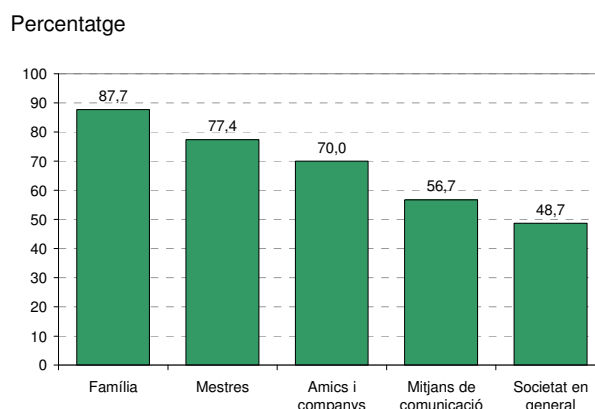
2.1.1 Factors rellevants en l'educació dels fills i les filles

La família i els mestres són considerats – en aquest ordre – els factors que més incideixen en l'educació dels fills i filles. Hi ha un grau de consens molt elevat en totes les famílies sobre l'ordre que ocupen aquests dos factors.

Els amics i companys ocupen un tercer lloc i la societat i els mitjans de comunicació ocupen el quart i cinquè lloc, respectivament. Sobre aquests factors hi ha molt menys consens sobre la posició que ocupen en l'educació dels fills/es (si la tercera, quarta o cinquena posició).

Així, un 87,7% dels enquestats ha marcat la família com el factor que incideix en primer lloc en l'educació dels fills, seguit en segon lloc dels mestres (un 77,4%) i els amics i companys en tercer lloc (un 70%). El percentatge representa el grau de consens entre els enquestats sobre el lloc que ocupa cadascun dels factors.

Gràfic 15 Importància atorgada a diferents factors que incideixen en l'educació dels fills i filles

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Tot i que l'ordre d'aquests cinc factors no varia en funció del nivell d'estudis i la titularitat dels centres, és possible realitzar algunes inferències més acurades.

L'entorn familiar és el factor que es considera més rellevant en l'educació dels fills/es. Tanmateix, pels pares i mares la seva importància tendeix a disminuir quan augmenta l'edat dels fills.

Si s'analitzen els resultats segons l'ensenyament que s'imparteix (infantil, primària i secundària obligatòria), en l'educació infantil - que a la mostra és exclusivament pública - un 100% dels enquestats han assenyalat la família com el factor més influent; en primària aquest factor representa el 85,4% i, en ESO, el 80,4%. El descens també es produeix en els centres concertats: un 93,% dels pares i mares amb fills/es en centres d'educació infantil i primària de titularitat mixta han marcat la família com a factor més influent, mentre que la mateixa opció ha estat escollida pel 80,2% dels d'educació secundària.

El segon dels factors considerats més influents en l'educació dels fills/es, els mestres, també perd rellevància a mesura que augmenta l'edat dels escolars.

Els pares i mares de les escoles concertades atorguen una importància més gran als mestres en l'educació dels fills/es que els de la pública.

Així, el rol dels mestres és el segon factor més important en l'educació infantil (0-3 anys) pel 86% dels progenitors i en l'ESO passa a ser-ho pel 56,8% (30 punts percentuals menys).

Quant a la valoració del rol dels factors educatius, es palesen diferències entre els centres públics i concertats: si només el 56,8% dels pares/mares amb fills/es en escoles públiques d'ESO creuen que els mestres són el segon factor més influent, el percentatge es manté al 70,8% en el cas de les concertades. Per tant, els pares i mares de les escoles concertades segueixen atorgant un gran pes al rol dels mestres en l'educació dels fills/es, si més no superior al que s'atorga en les escoles públiques.

Segons els progenitors, el rol que juguen en l'educació dels fills/es els amics i companys augmenta amb les etapes educatives. És a dir, com més grans es fan els fills/es més influents són els amics en la seva formació educativa.

Amics i companys representen la tercera opció en importància pel 82,5% dels pares i mares enquestats amb fills/es a escoles d'educació infantil públiques, percentatge que es redueix al 40,9% en escoles d'ESO públiques. En aquests mateixos centres educatius, la influència dels amics i companys és considerada la segona opció pel 25% dels enquestats.

En definitiva, l'enquesta reflecteix que en les primeres etapes educatives hi ha força consens sobre els factors que incideixen amb més importància en l'educació dels fills/es (i.e. família, mestres i amics i companys). En etapes educatives més avançades el consens és menor i augmenta la rellevància dels amics i companys en el procés d'aprenentatge (sense oblidar que els factors tenen sempre el mateix ordre i no deixen mai d'ocupar la mateixa posició).

La següent taula resumeix els resultats generals comentats:

Taula 1 Importància atorgada a diferents factors que influeixen en el procés educatiu

Posició	Família	Mestres	Amics i companys	Societat en general	Mitjans de comunicació
1	87,7	8,5	1,6	1,4	1,2
2	8,3	77,4	9,2	3,7	1,4
3	1,0	7,3	70,0	10,9	10,9
4	1,0	5,2	16,0	48,7	29,8
5	2,1	1,5	3,3	35,3	56,7
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

De l'enquesta es desprèn que la valoració dels factors rellevants de l'educació depèn també de les característiques del nucli familiar.

La rellevància que es dóna a l'entorn familiar com a factor educatiu és inversament proporcional al nombre de membres del nucli familiar. És a dir, és més important pels nuclis familiars més reduïts i menys rellevant pels nuclis familiars amb més membres.

La importància atorgada a la família com a agent educador és cabdal per a les famílies amb un sol progenitor (91,5%), consens que disminueix quan augmenta el nombre de membres del nucli familiar: un 89,1% de les famílies amb dos progenitors creuen que la família és el factor més important, mentre que un 67,5% de les famílies amb dos progenitors i altres familiars pensen el mateix (veure Gràfic 2).

El nucli familiar i l'escola com a agents educadors són més rellevants per a les famílies amb major nivell d'instrucció. De fet, les principals diferències d'opinió són entre els pares i mares que tenen estudis obligatoris i els que tenen estudis postobligatoris.

L'educació dels progenitors actua com a determinant en la rellevància que es dóna a la família com a factor educatiu. Un 92,3% dels pares i mares amb estudis universitaris valoren la família com a principal factor, percentatge que disminueix al 77,2% en el cas de pares i mares sense estudis o educació primària (veure Gràfic 17).

En aquest sentit, es detecten tendències constants en la valoració de la família i els mestres com a agents educadors. Els pares i mares sense estudis o amb estudis primaris o secundaris valoren menys el rol que ha de jugar la família i els mestres. En canvi, entre els pares i mares amb estudis postobligatoris o universitaris sembla existir més consens a l'hora de valorar el paper que juguen aquests dos actors. Així, per exemple, mentre prop d'un 70% dels primers creuen que els mestres són el segon factor en importància, en els segons el percentatge puja més enllà del 80%.

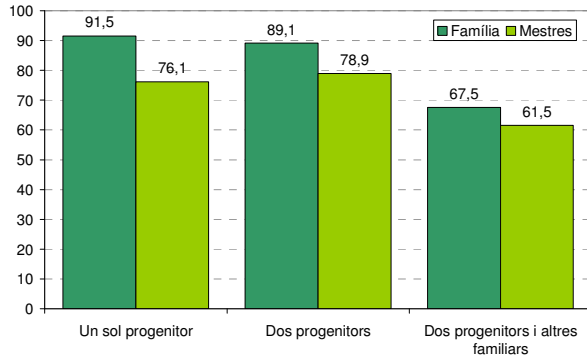
Conseqüentment, les tendències que es reflecteixen són: en primer lloc, la valoració de la importància de la família en el procés educatiu dels estudiants disminueix a mesura que augmenta el nucli familiar (és a dir, d'un progenitor a dos més altres familiars) i augmenta segons ho fan els estudis dels progenitors.

Al seu torn, apareixen dues pautes de comportament diferenciades entre aquells pares i mares que han realitzat estudis obligatoris (primària i secundària) i aquells que han realitzat estudis postobligatoris (secundària postobligatòria o universitària). El primer grup dóna una importància relativa menor (tant als mestres com a les famílies) que el segon.

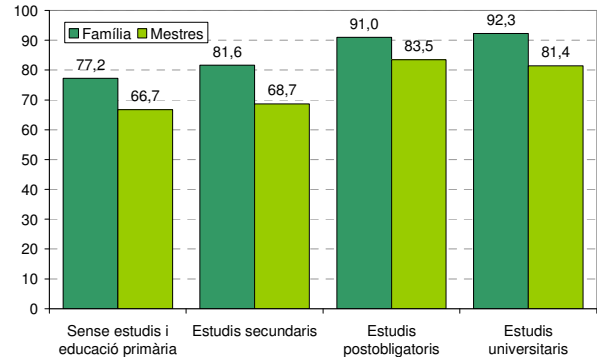
Gràfic 16 Importància atorgada a la família i als mestres en l'educació segons el nucli familiar

Percentatge

Gràfic 17 Importància atorgada a la família i als mestres en l'educació segons els estudis del progenitor

Percentatge

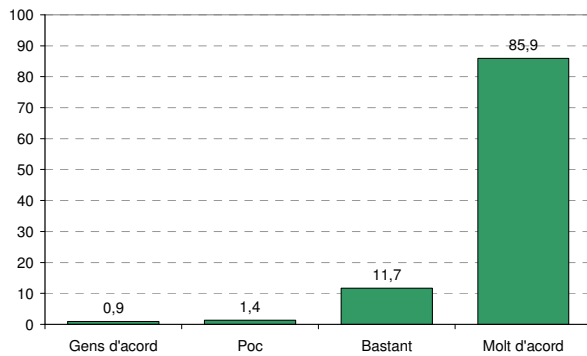

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

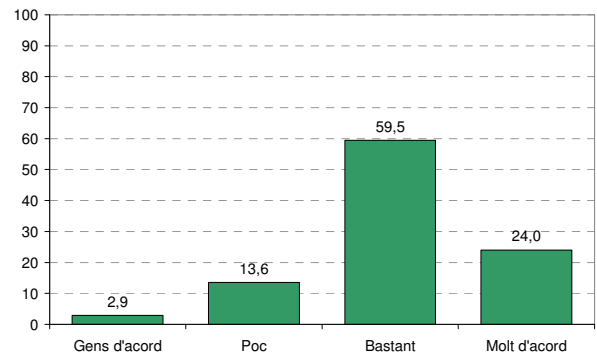
Que la família és valorada com un dels factors més rellevants en el procés educatiu es confirma amb el grau de consens aglutinat per l'afirmació "La base de l'educació està en la família a casa". Tal com reflecteixen els gràfics següents, la família es valora com un agent decisiu en el procés educatiu i amb una importància relativa i un consens major que el rol jugat pels mestres.

Gràfic 18 Grau d'acord amb l'afirmació que la base de l'educació està en la família, a casa

Percentatge

Gràfic 19 Grau d'acord amb l'afirmació que la base de l'educació està en els mestres, a l'escola

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

2.1.2 El rol dels mestres en l'educació de l'alumnat

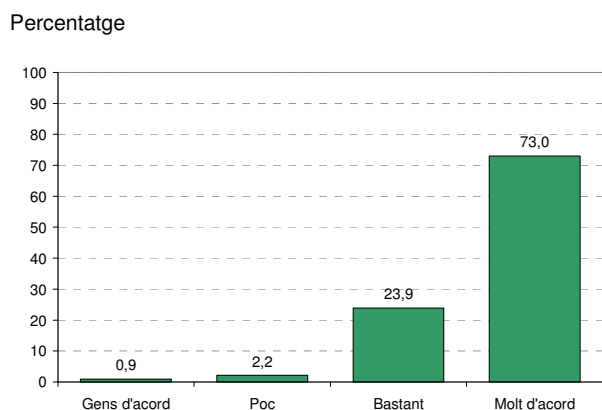
En l'anterior apartat s'han analitzat els factors rellevants en l'educació dels fills i filles. Com s'ha fet palès, els mestres i la família són els dos agents que adquireixen un grau de consens més elevat ja que són identificats com a cabdals en el procés educatiu dels alumnes. Aquest i el proper apartat analitzen quin ha de ser el rol desenvolupat per ambdós actors.

Hi ha molt consens entre els pares i mares que els mestres han de transmetre coneixement, però són menys taxatius quan se'ls interpel·la sobre la necessitat d'educar-los en ètica o valors.

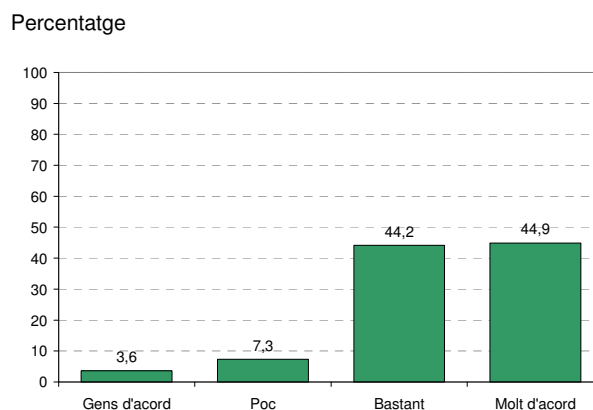
Gairebé tres de cada quatre enquestats (un 73,0%) asseguren estar molt d'acord en què el rol dels mestres ha de ser la transmissió dels coneixements.

Per contra, el rol dels mestres com a educadors en ètica i valors desperta menys consens. Un 44,9% assegura estar molt d'acord en què l'educació ha de contemplar aquestes vessants mentre un 44,2% diu estar-hi d'acord. Una de cada deu famílies manifesta estar poc o gens d'acord amb aquesta premissa.

Gràfic 20 Grau d'acord amb l'afirmació que els mestres han de transmetre coneixement

Gràfic 21 Grau d'acord amb l'afirmació que els mestres han d'educar en ètica i valors

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Entre els progenitors que consideren que el personal docent ha d'educar en ètica o valors, la majoria (97,7%) està "molt" o "bastant" d'acord en què el seu rol és transmetre coneixements. Fins i tot entre els enquestats que asseguren estar "gens" o "poc" d'acord en el rol dels professors/es

com a educadors en valors, la gran majoria (86,3%) considera estar “molt” o “bastant” d'acord en la transmissió de coneixements com a tasca fonamental.

2.1.3 El rol dels pares i mares en l'educació dels fills i filles

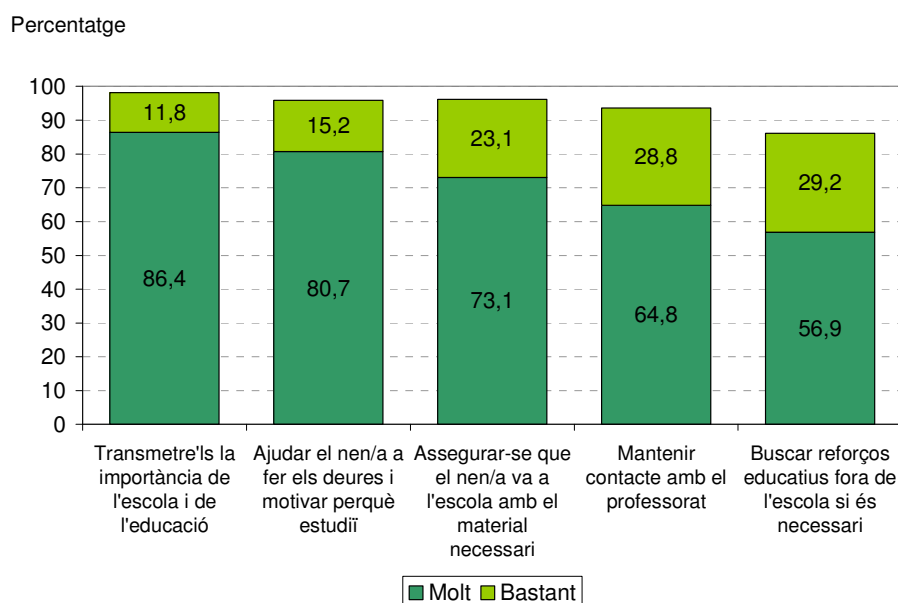
En aquest apartat, el rol que han de jugar pares i mares en el procés educatiu dels seus fills/filles és abordat des de diferents perspectives, tant des del punt de vista d'un suport directe en l'educació del seu fill/a, com des de la vessant de transmissió de la importància de l'educació. En definitiva, es busca detectar quin és, a ulls dels pares i mares, l'aspecte més rellevant en el procés cognitiu dels seus fills i filles.

El factor que rep més consens per part dels progenitors és la importància de transmetre què significa anar a l'escola i quin sentit té el procés educatiu en general.

En un mateix nivell d'importància, tot i que lleugerament inferior, s'apunta que cal ajudar als nens/nenes a fer els deures i a motivar-los perquè estudiïn i assegurar-se que el nen/a va a escola amb el material necessari.

En segon terme, hi ha el manteniment d'un contacte permanent amb el professorat i la cerca de reforços educatius fora de l'escola si és necessari.

Gràfic 22 Importància atorgada als següents factors en el procés educatiu dels fills/es

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

La importància que se li atorga a *ajudar a fer els deures i a motivar per a què estudiïn*, així com la necessitat de *mantenir un contacte permanent amb el professorat*, disminueix a mesura que els fills/es es fan grans. Decreix, per tant, en els nivells educatius superiors.

Les famílies amb majors nivells d'estudis tendeixen a donar més importància a *ajudar a fer els deures i motivar per a què estudiïn* i a *transmetre la importància de l'escola i l'educació* que les famílies que tenen menys estudis.

Malgrat aquesta tendència general, hi ha alguns matisos que convé subratllar:

- a) El factor "ajudar a fer els deures i motivar per a què s'estudiï" disminueix a mesura que augmenta el nivell educatiu dels alumnes. Així, si en l'educació infantil un 92,6% de la pública i el 86,4% de la concertada considera estar molt d'acord en dur a terme aquesta acció educativa, en l'ESO el percentatge baixa fins el 66,7% i el 71,8%, respectivament.
- b) La necessitat de mantenir un contacte permanent amb el professorat també disminueix de forma sobtada amb el nivell educatiu. Més d'un 70% dels pares i mares amb fills/es de centres d'educació infantil (tant en pública com en concertada) estan molt d'acord en dur a terme un contacte permanent amb el personal docent. Aquest percentatge és lleugerament superior al 50% en els centres d'ESO.
- c) Ajudar el fill/a a fer els deures i a motivar-lo per a què estudiï, transmetre-li la importància de l'escola i de l'educació i mantenir el contacte amb el professorat són tres factors que augmenten positivament segons el nivell educatiu de pares i mares. Així doncs, l'educació dels progenitors actua com a filtre en la valoració revelada de diferents factors.
- d) També s'observen diferències en la importància atorgada a ajudar al nen/a a fer les tasques escolars segons el tipus de nucli familiar. Les famílies amb un sol progenitor valoren menys significativament aquest factor que les famílies amb dos progenitors (amb o sense altres familiars).

2.2 Implicació dels pares i mares en l'educació dels fills/es

---

Aquest apartat analitza la implicació que els pares i mares tenen en les diferents fases educatives del seu fill o filla. La implicació s'aborda tant des d'una actitud proactiva, és a dir, la prèvia voluntat

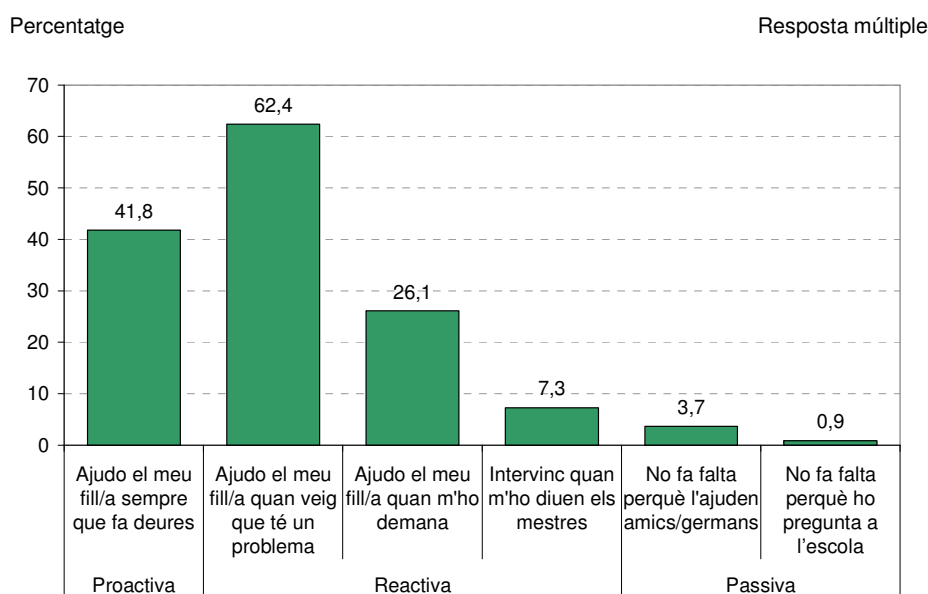
d'acció que els progenitors tenen a l'hora de donar suport al seu fill/a en el procés educatiu; com des d'una actitud reactiva, és a dir, l'acció empresa com a reacció d'algun fet concret³.

2.2.1 Implicació dels pares i mares en el procés educatiu

Quatre de cada deu pares i mares ajuden als seus fills/es sempre que fan els deures. A més, la majoria els dóna suport quan veuen que té un problema o aquest els ho demana.

El 62,4% dels pares i mares manifesta que intervenen en el procés d'aprenentatge sempre que veuen que el fill/a té algun problema. Un 41,8% afirma que els ajuda sempre que fan els deures. A més, un 26,1% dels pares i mares ajuda al seu fill/a quan els ho demana.

Gràfic 23 Actitud educativa dels pares i mares segons tipus de reacció

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

És en l'educació infantil i primària (3-12 anys) quan el suport dels pares i mares amb les tasques escolars a casa és més habitual. En canvi, a l'ESO és més habitual ajudar els fills/es quan ho demanen.

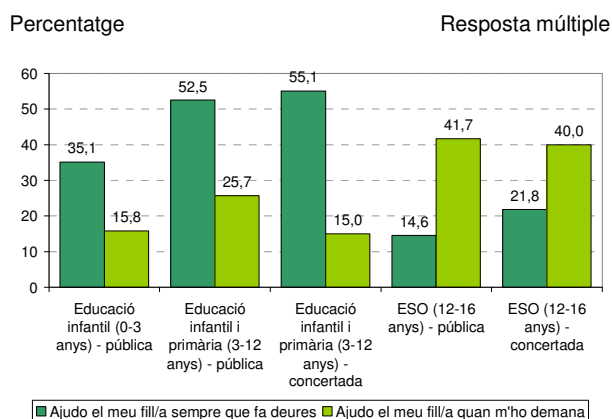
³ També es té en compte l'actitud passiva tot i que aquesta representi, en global, percentatges residuals.

El suport en les tasques escolars ve condicionat pel nucli familiar. A les famílies amb més membres el suport és més proactiu que a les famílies amb un sol progenitor, les quals mostren en general una actitud més reactiva.

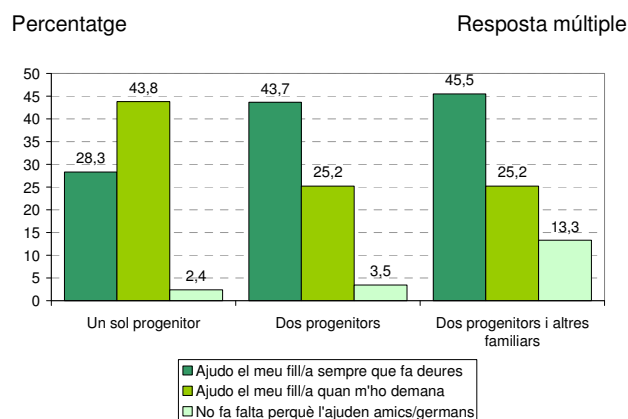
En l'educació infantil i primària (3-12 anys) un de cada dos progenitors manifesta que ajuda als seus fills/es a fer els deures, mentre que aquesta proporció baixa a un de cada cinc a l'ESO concertada i a un de cada sis a l'ESO pública. En canvi, en els nivells educatius superiors el suport és més habitual quan els fills/es ho reclamen.

Si s'analitza per nucli familiar, les llars amb dos progenitors o més familiars mostren una actitud més proactiva que les llars amb un sol progenitor (en les primeres prop d'un 45% ha manifestat ajudar sempre el seu fill/a a fer deures, en canvi en les llars d'un sol progenitor el percentatge és del 28,3%). En les llars d'un sol progenitor el suport és més habitual quan el fill/a ho demana. Al seu torn, en les llars amb dos progenitors i altres familiars s'incrementa el suport d'amics o germans en el procés educatiu (el 13,3% es manifesta en aquest sentit).

Gràfic 24 Enquestats que ajuden sempre el seu fill i que l'ajuden quan els ho demana segons etapa educativa i tipus de centre

Gràfic 25 Enquestats que ajuden sempre el seu fill, que l'ajuden quan els ho demana o que no els ajuden perquè no fa falta segons tipus de llar

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

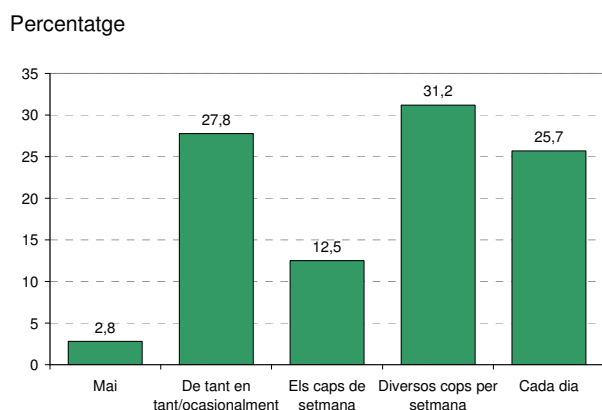
La majoria de famílies expressa que el suport de pares i mares al seu fill o filla és quasi a diari.

La freqüència en què el fill/a rep el suport dels progenitors es troba relacionat amb els estudis paterns o materns. El suport en el procés educatiu dels fill/es és menys intensiu en el cas de les famílies sense estudis o amb estudis primaris.

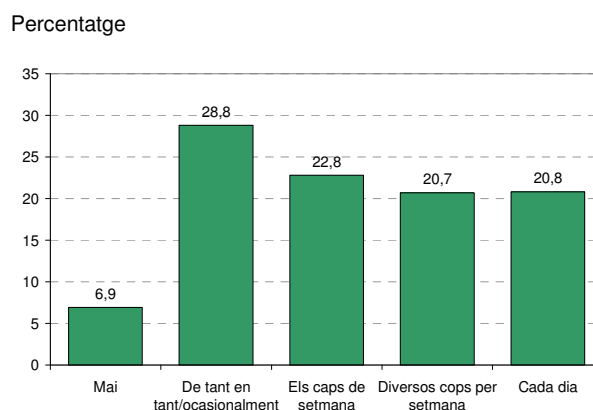
Independentment de si es té una actitud proactiva o reactiva, l'enquesta mostra que la freqüència amb la qual els pares i mares donen suport al procés educatiu dels fills/es és força elevada. Gairebé un 57% assegura ajudar el seu fill o filla amb una freqüència quasi diària: cada dia (25,7%) o diversos cops a la setmana (31,2%). Per contra, un grup elevat de famílies (27,8%) diu ajudar el seu fill o filla de forma ocasional.

Els pares i mares sense estudis o amb estudis primaris són els que mostren una menor dedicació al procés educatiu dels fills/es. En aquest grup hi ha menys dedicació a diari que es substitueix per un major suport els caps de setmana. També hi ha un 6,9% de famílies que afirma no donar cap tipus de suport als seus fills/es (actitud passiva).

Gràfic 26 Freqüència en el suport al fill/a en les diferents tasques escolars

Gràfic 27 Freqüència en el suport al fill/a en les diferents tasques escolars dels pares i mares sense estudis i educació primària

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

El suport de pares i mares a l'ESO baixa de forma molt accentuada respecte a la dedicació que s'exerceix a l'educació infantil i primària. Mentre a l'educació infantil i primària hi ha un suport quasi a diari, a l'ESO és més ocasional.

Així, a mesura que avança el procés educatiu els progenitors semblen reconsiderar la seva implicació en els afers educatius. Tanmateix, la desvinculació no és absoluta. En les escoles d'ESO, tant públiques com concertades, prop d'un 60% segueix donant suport al seu fill/a de forma ocasional i prop d'un 20% assegura fer-ho diversos cops per setmana.

Taula 2 Frequència en el suport al fill/a en les diferents tasques escolars segons titularitat i nivell educatiu dels centres

	Educació infantil (0-3 anys) - pública	Educació infantil i primària (3-12 anys) - pública	Educació infantil i primària (3-12 anys) - concertada	ESO (12-16 anys) - pública	ESO (12-16 anys) - concertada	Total
Mai	2,4	1,1	0,7	8,9	4,7	2,8
De tant en tant/ocasionalment	9,8	15,9	13,4	60,0	57,0	27,8
Els caps de setmana	7,3	21,0	6,3	6,7	7,5	12,5
Diversos cops per setmana	24,4	32,4	42,3	17,8	22,4	31,2
Cada dia	56,1	29,5	37,3	6,7	8,4	25,7
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

A banda del tipus de nivell educatiu, l'ajuda familiar també ve condicionada pel tipus de família: les llars en les quals hi viu un sol progenitor ajuden de forma més ocasional als seus fills/es que les llars amb dos progenitors o les que tenen dos progenitors i altres familiars (47,9%, 26,1% i 19,9%, respectivament).

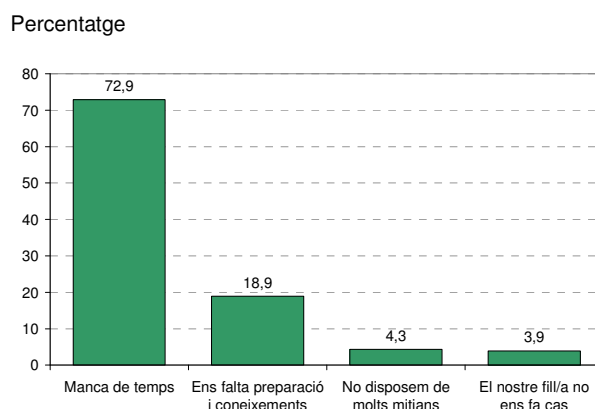
La manca de temps és la principal dificultat esgrimida pels pares i mares a l'hora d'implicar-se en el procés educatiu dels fills/es. Aquesta és més important en les etapes educatives inicials (educació infantil i primària).

També hi ha un nombre significatiu de pares i mares que manifesten que els manca preparació i coneixements per poder ajudar al procés educatiu dels seus fills/es.

Segons els resultats de l'enquesta, la implicació dels progenitors en el procés educatiu del seu fill/a no es troba exempta de problemes. El primer impediment que frena als pares i mares a oferir un major suport és, de llarg, la manca de temps i, en segon lloc, la manca de preparació i coneixement (un 72,9% i un 18,9%, respectivament). La resta de factors són quantitativament poc rellevants.

Gràfic 28 Principal dificultat esmentada pels pares i mares a l'hora d'implicar-se en el procés educatiu dels fills/es

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

La manca de preparació és més significativa per les famílies que porten els fills/es a l'escola pública i les que tenen els fills/es a l'Educació Secundària Obligatòria. La manca de mitjans també és un impediment per a un grup de famílies de la pública, mentre que és un factor irrellevant a l'escola concertada. Finalment, hi ha un grup de pares i mares d'alumnes d'ESO de l'escola concertada que declaren tenir dificultats per tal que els fills/es els facin cas. Aquesta situació no es dona a l'escola pública (veure Taula 3).

Taula 3 Dificultats d'implicació en el procés educatiu segons titularitat i nivell educatiu dels centres

	Educació infantil (0-3 anys) - pública	Educació infantil i primària (3-12 anys) - pública	Educació infantil i primària (3-12 anys) - concertada	ESO (12-16 anys) - pública	ESO (12-16 anys) - concertada	Total
Manca de temps	87,0	70,5	92,2	65,9	48,4	72,9
Ens falta preparació i coneixements	6,5	18,2	6	26,8	37,6	18,9
No disposem de molts mitjans	2,2	8,3	0	4,9	2,2	4,3
El nostre fill/a no ens fa cas	4,3	3	1,7	2,4	11,8	3,9
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

En el qüestionari es donava la possibilitat de donar l'opinió de forma oberta. Els temes esmentats han estat:

- Alguns progenitors insistien en la manca de comunicació existent amb els seus fills o filles i la impossibilitat de mantenir una conversa amb ells amb fluïdesa.
- D'altres apunten la manca de temps com una excusa que sovint s'esmenta per no implicar-se en el procés educatiu del seu fill/a. Argüeixen que és la manca d'interès el principal factor que explica la no implicació en el procés educatiu.

La manca de temps és una problemàtica més important per a les famílies amb major nivells d'estudis i les que tenen menys membres.

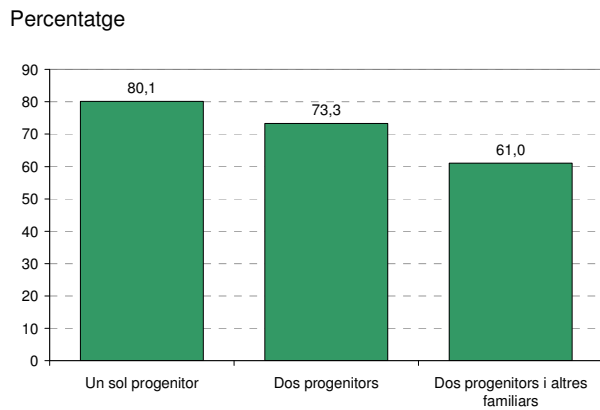
La manca de temps és la principal dificultat per a implicar-se en el procés educatiu, concretament és esgrimida pel 80,1% de les famílies amb un sol progenitor (8 punts percentuals superior a la mitjana). A mesura que augmenta el nucli familiar l'escassetat de temps no apareix com un problema tan rellevant. Sembla intuïtiu apuntar, doncs, que el suport interfamiliar és un factor important a l'hora de distribuir-se el temps de suport en el procés educatiu. (veure Gràfic 30)

La manca de preparació i coneixements apareix com una altra dificultat rellevant quan el pare o la mare no té estudis, o bé quan ha arribat fins l'educació primària o la secundària obligatòria. És menys significatiu quan els progenitors tenen estudis postobligatoris i no apareix com a dificultat quan els pares i mares tenen estudis universitaris. De nou, es repeteixen dues tendències diferents expressades per aquells familiars que han arribat fins l'educació obligatòria, d'una banda, i els que s'han immersit en la postobligatòria, de l'altra.

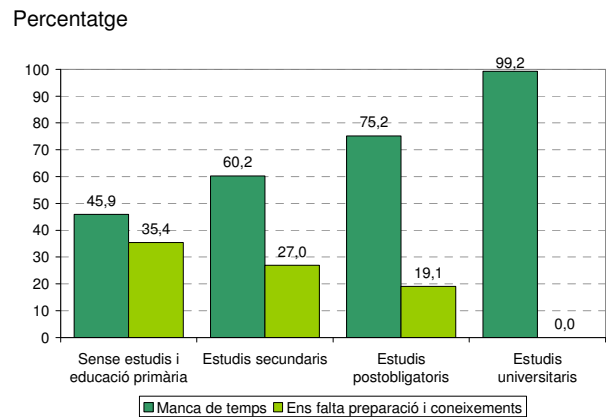
La manca de mitjans per a intervenir de forma eficaç en el procés educatiu del fill/a representa, en la majoria dels casos, un percentatge residual. No obstant això, apareix com un factor destacat en les famílies sense estudis/educació primària o estudis secundaris (10,8% i 8,9%, respectivament).

En els nuclis familiars amb dos progenitors o altres familiars i en les famílies sense estudis o educació primària apareix la problemàtica que els fills/es no fan cas als progenitors (11,3% i 7,9% respectivament), la qual és absent en altres tipus de condicions.

Gràfic 29 Enquestats que esmenten la manca de temps com a problema per la implicació en el procés educatiu segons nucli familiar

Gràfic 30 Enquestats que esmenten la manca de temps i de coneixements com a problemes per la implicació en el procés educatiu segons el seu nivell d'estudis

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

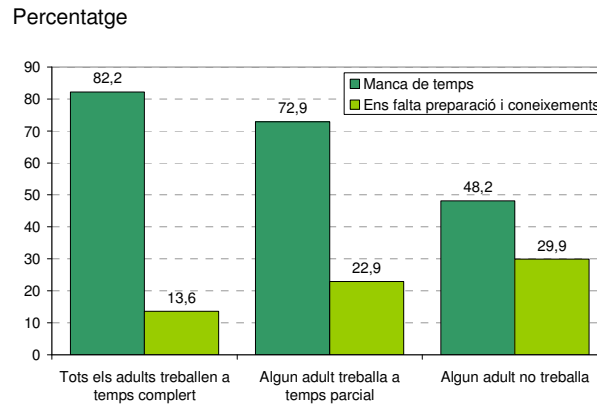
La jornada laboral dels pares i mares influeix en el temps que es disposa per ajudar els fills/es i així implicar-se en el procés educatiu: és una dificultat més esmentada quan tots els adults treballen a temps complet.

Quan algun membre de la família no treballa, la manca de temps és menys rellevant, però apareixen d'altres factors que dificulten la implicació en el procés educatiu.

La manca de temps és un problema comú i està en totes les famílies en les quals tots dos progenitors treballen. Tal com reflecteix el Gràfic 31, l'escassetat de temps per a ajudar el fill/a depèn de la jornada laboral dels progenitors. De fet, el 82,2% dels pares/mares que treballen a temps complet esmenten aquest *handicap*. Quan algun adult treballa a temps parcial disminueix fins al 72,9% i quan hi ha algun adult que no treballa ho fa fins el 48,2%.

Tanmateix, quan algun progenitor no treballa, tot i que la manca de temps és un factor menys rellevant, es donen d'altres dificultats d'implicació amb major intensitat: la falta de preparació i coneixement, amb un 29,9%, la manca de mitjans, amb un 11,2%, i la manca d'atenció del fill/a amb un 10,7%.

Gràfic 31 Enquestats que esmenten la manca de temps com a problema per la implicació en el procés educatiu segons situació laboral

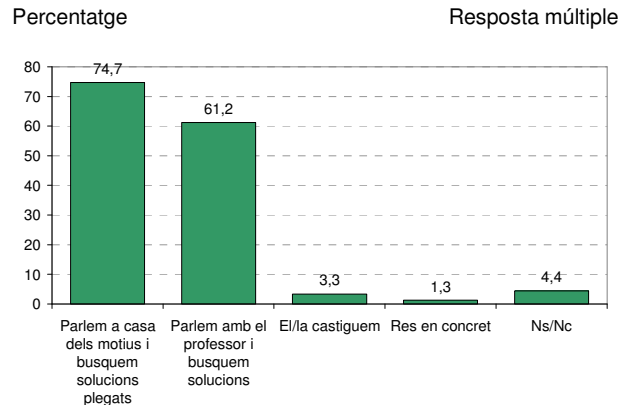
Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Quan hi ha dificultats escolars, la majoria de famílies les aborden a dues bandes: des de l'àmbit familiar (cercant solucions plegats) i des de l'àmbit escolar (parlant amb el professorat). Tanmateix, quatre de cada deu famílies manifesten que no parlen amb el professorat quan hi ha dificultats escolars.

En les primeres etapes educatives, els pares i mares reben suport del professorat i en la tasca a casa per a solucionar les diferents problemàtiques. A mesura que augmenta l'edat dels fills/es, el rol del professorat disminueix i es considera més important el rol dels progenitors.

Si les dificultats d'implicació en el procés educatiu del fill/a depenen de diferents característiques de les unitats familiars, les solucions a les problemàtiques que emergeixen també semblen dependre dels mateixos factors i de si l'escola és pública o concertada.

Gràfic 32 Acció habitual quan el fill/a té un problema o una dificultat escolar

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

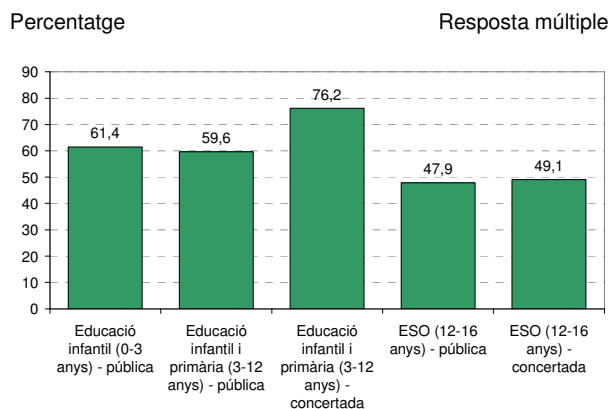
En les primeres etapes educatives els pares o mares tenen la percepció que han de ser els professors o professores qui els ajudin a solucionar les dificultats, mentre que en les etapes més avançades la percepció del rol del professorat disminueix i els progenitors consideren que les problemàtiques cal solucionar-les a la llar i de manera conjunta.

Entre els pares i mares que porten els seus fills/es a l'escola pública hi ha major consens en que és l'entorn familiar qui ha de resoldre les dificultats escolars.

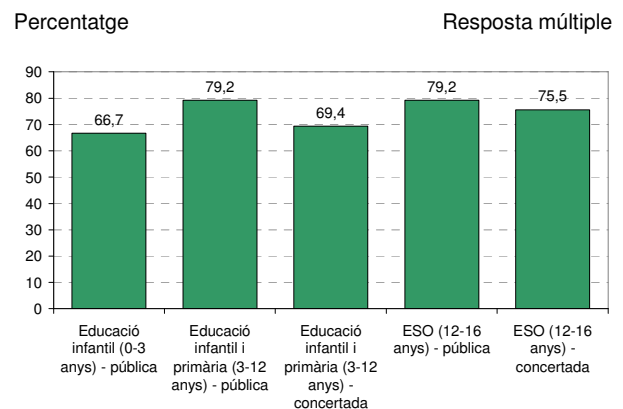
Un 61,4% dels progenitors amb fills o filles a l'escola infantil i un 59,6% a l'escola infantil i primària cerquen aquest suport. En el cas de la concertada un 76,2% també intenta buscar solucions amb el professorat. A mesura que avancen les etapes educatives el suport via personal docent es redueix (Gràfic 33). Sembla evident, doncs, que amb l'edat, i davant d'un problema determinat, hi ha un canvi en la concepció de qui ha d'oferir suport.

El càstig o l'absència de mesures representen percentatges residuals. No obstant això, en determinats col·lectius poblacionals tenen una incidència significativa. El càstig és una solució per al 13,1% de les famílies amb dos progenitors i altres familiars convivint (unitats familiars nombroses), pel 10,0% dels pares i mares sense estudis.

Gràfic 33 Persones que davant d'un problema busquen el suport del personal docent segons titularitat i nivell educatiu

Gràfic 34 Persones que davant d'un problema ho solucionen a casa plegats segons la titularitat i el nivell educatiu

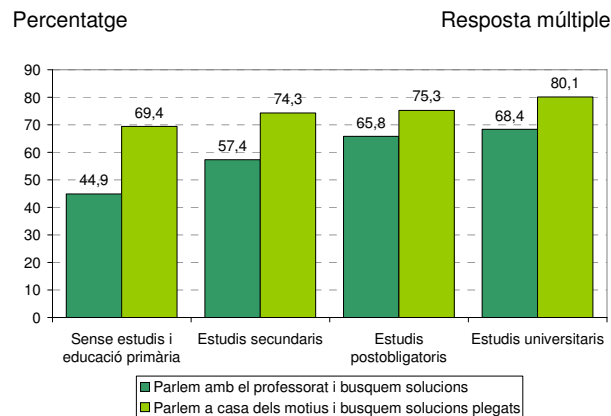
Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Alguns pares i mares manifesten que la principal dificultat per a implicar-se en el procés educatiu del seu fill/a és la manca de canals de comunicació família-escola o la barrera idiomàtica.

En nivells educatius baixos, la cerca del suport del personal docent davant d'un problema determinat és menor. Tot indica que els pares i mares amb menys estudis tenen més dificultats per abordar les dificultats escolars dels seus fills/es.

El nivell d'estudis també influeix en la manera de solucionar les problemàtiques. Quan els estudis familiars no sobrepassen la secundària, el suport amb el personal docent és més baix (només un 44,9% diu fer-ho) que en famílies amb estudis postobligatoris. El diferencial que hi ha entre cercar solucions amb el professorat o a casa segons nivells d'estudis dels pares i mares, indica que hi ha un abordatge doble d'aquestes problemàtiques en les famílies amb majors nivells d'estudis. Per contra, en les famílies amb pocs estudis, és menys freqüent la utilització de dos mecanismes de suport, sobretot l'opció d'anar a parlar amb el professorat.

Gràfic 35 Accions empreses per a solucionar problemes o dificultats escolars segons el nivell d'estudis dels progenitors

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

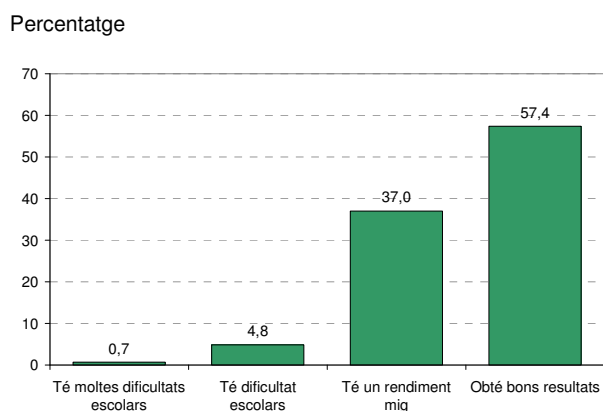
2.2.2 Rendiment escolar

Un 5,5% de les famílies qualifica el rendiment escolar dels seus fills/es com a dificultós. La preocupació pel rendiment és major a les escoles concertades i en etapes educatives més avançades.

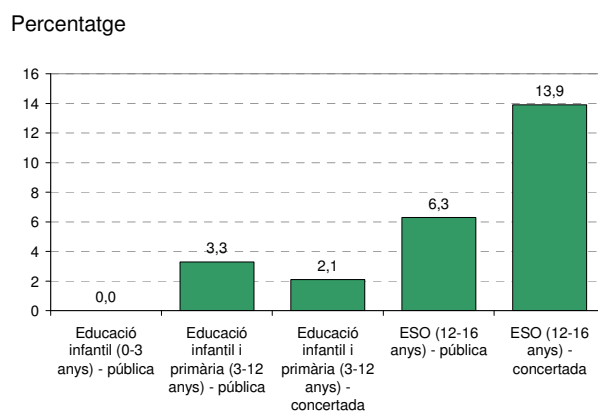
D'altra banda, més de la meitat d'enquestats (57,4%) considera que el seu fill/a té bons resultats. En segon lloc se situen els que creuen que té un rendiment mig (37%).

El rendiment escolar dels fills/es preocupa especialment als pares i mares dels centres escolars de l'ESO concertada. En l'escola pública també augmenta el nombre de famílies preocupades pel rendiment escolar dels fills/es a l'ESO, però en menor grau. Tot i que la relació no és absolutament lineal, sembla que els progenitors de l'ESO concertada mostrin una actitud de major preocupació que els seus homòlegs de la pública. El grau d'exigència o el rendiment esperat poden ser-ne factors explicatius.

Gràfic 36 Qualificació del rendiment escolar del fill/a

Gràfic 37 Famílies que qualifiquen com a dificultós el rendiment escolar del fill/a segons etapa escolar i titularitat

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

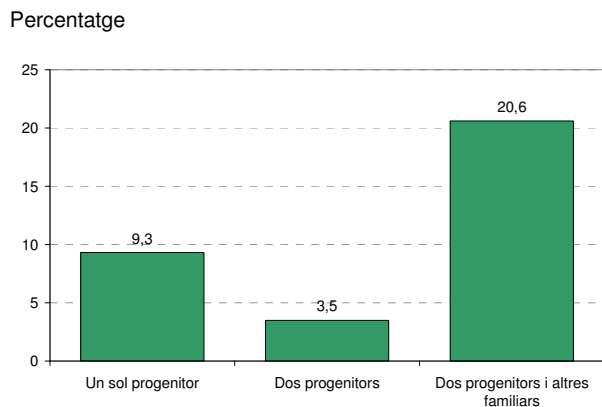
La preocupació pel rendiment escolar és més elevada en famílies amb més de dos membres. Així mateix, la consideració del rendiment escolar com a dificultós és més elevat en famílies amb estudis baixos.

La preocupació pel rendiment escolar dels fills/es mostra certa relació amb el nombre de persones que conformen el nucli familiar. En famílies amb un sol progenitor la valoració del rendiment escolar del fill/a és més bona que en famílies amb més de dues persones. (veure Gràfic 38)

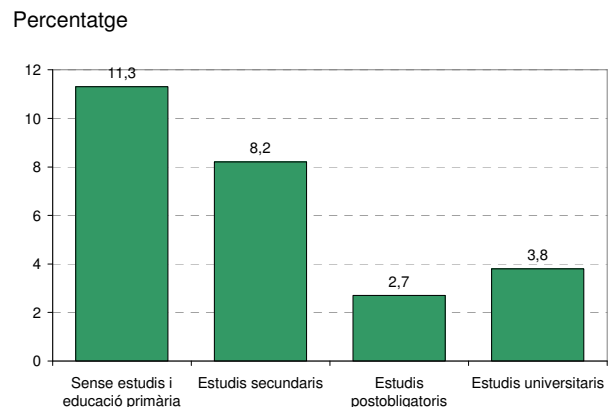
L'educació dels pares o mares també actua com a determinant a l'hora de valorar el rendiment escolar. De nou, es repeteix el patró: fins a estudis secundaris aquells que creuen que el seu fill/a té dificultats escolars representen gairebé el 20% (Gràfic 39). A mesura que augmenta l'educació paterna/materna aquest mateix percentatge es redueix significativament.

Gràfic 38 Persones que qualifiquen com a dificultós el rendiment escolar del fill/a segons tipus de nucli familiar⁴

Gràfic 39 Persones que qualifiquen com a dificultós el rendiment escolar del fill/a segons el seu nivell d'estudis

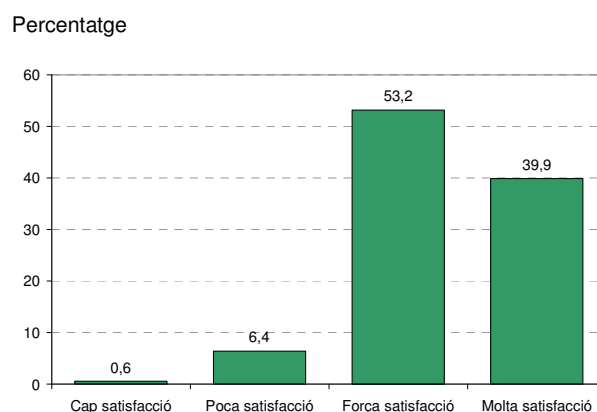

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

La majoria d'enquestats diu mostrar-se molt o força satisfet amb els resultats obtinguts pel seu fill/a després de l'esforç realitzat en la seva educació.

No obstant això, cal assenyalar que el 21,7% dels pares i mares d'ESO concertada no estan satisfets amb els resultats obtinguts i l'esforç realitzat. De la mateixa manera, no estan satisfetes un nombre significatiu de famílies amb un sol progenitor (12,8%) i de famílies amb dos progenitors i altres familiars (18,1%).

Gràfic 40 Satisfacció en relació a l'esforç emprès en l'educació dels fills/es i els resultats obtinguts pel fill/a

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

⁴ A fi i efecte de fer més entenedor el gràfic s'han agrupat les respostes "té moltes dificultats escolars" i "té dificultats escolars".

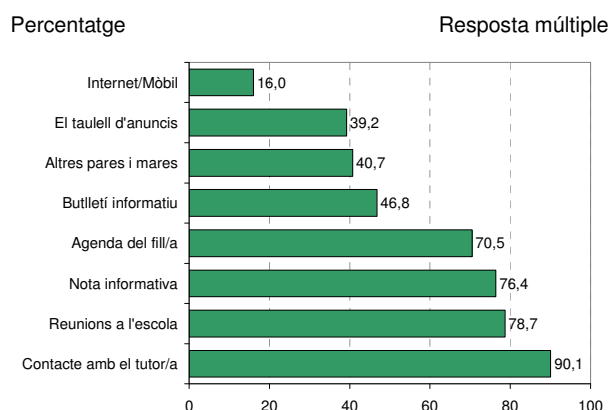
2.3 Informació i comunicació entre la família i l'escola

2.3.1 Canals d'informació escola-família

El contacte directe amb el/la tutor/a, les reunions a l'escola, les notes informatives i l'agenda del fill/a són els quatre canals de comunicació més habituals de rebre informació de l'escola.

El canal de recepció d'informació més utilitzat és el contacte directe amb el/la tutor/a: un 90,1% dels enquestats utilitzen aquesta via. Les reunions amb l'escola sobresurten com el segon canal en importància (78,7%), seguit de les notes informatives (76,4%). El canal de transmissió d'informació menys utilitzat correspon a les noves tecnologies: només un 16% dels enquestats diu rebre la informació a través d'internet o del mòbil.

Gràfic 41 Pares/mares que asseguren rebre la informació escolar pels diferents canals

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

El contacte amb el tutor i les reunions amb l'escola són canals d'informació menys habituals en les famílies en les quals els pares i mares no tenen estudis.

Les notes informatives tenen una major penetració entre les famílies amb majors nivells d'estudis.

Tot i que la penetració d'Internet i la telefonia mòbil és minoritària a totes les famílies, es constata que és encara menor en les que pares i mares no tenen estudis.

Taula 4 Canals d'informació utilitzats per les famílies per rebre informació de l'escola

% famílies que els utilitzen	Sense estudis i educació primària	Estudis secundaris	Estudis postobligatoris	Estudis universitaris
Butlletí informatiu (revista)	48,8	48,5	46,9	44,4
Agenda del fill/a	68,6	76,2	73,4	64,7
Altres mares i pares	36,0	46,5	38,4	43,8
El taulell d'anuncis	34,9	41,6	36,7	43,1
Nota informativa	61,6	71,3	78,0	86,9
Internet / mòbil	10,5	20,8	15,3	17,0
Reunions a l'escola	73,3	67,3	83,1	83,7
Contacte amb el tutor/a	75,6	91,1	92,1	96,1

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

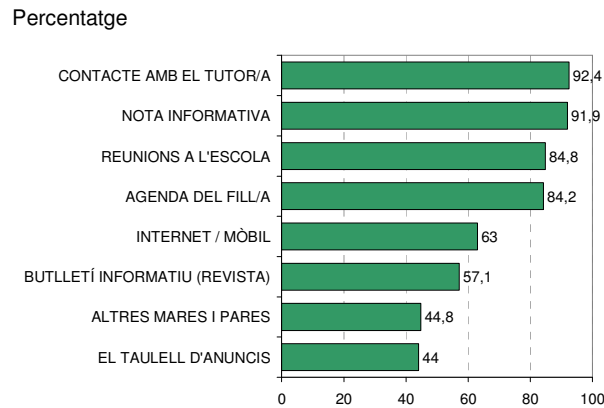
En els comentaris qualitatius, alguns pares i mares reclamen que se'ls informi amb més freqüència via telèfon o utilitzant amb més intensitat les noves tecnologies (sobretot internet). També es remarca la necessitat d'informar sobre el seguiment dels deures i del treball diari del seu fill/a i la necessitat d'agilitzar la transmissió de la informació.

Per contra, hi ha alguns sectors que manifesten no desitjar cap mena d'informació sobre l'educació del seu fill o filla.

El contacte amb el tutor/a i les notes informatives són els canals més ben valorats des del punt de vista de l'eficàcia en la comunicació pares i mares i l'escola.

També són força ben valorades les reunions a l'escola i l'agenda del fill/a.

Gràfic 42 Percentatge de pares i mares que valoren força i molt eficaços els diferents canals d'informació a l'escola

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

La informació a través d'altres pares i mares és més valorada en les etapes de l'educació infantil, en canvi a l'ESO perd rellevància com a canal de comunicació entre la família i l'escola. El mateix passa amb el taulell d'anuncis i les notes informatives.

L'internet i el mòbil són mitjans més ben valorats pels progenitors de l'escola concertada que pels de la pública.

Taula 5 Grau d'eficàcia dels canals d'informació utilitzats per les famílies per rebre informació de l'escola⁵

Percentatge que han respost molt o força eficaç	Educació infantil (0-3 anys) - pública	Educació infantil i educació primària (3-12 anys) - pública	Educació infantil i educació primària (3-12 anys) - concertada	ESO (12-16 anys) - pública	ESO (12-16 anys) - concertada
Butlletí informatiu (revista)	50,0	48,8	69,6	46,7	55,3
Agenda del fill/a	96,0	86,0	81,0	65,4	83,1
Altres mares i pares	63,2	54,8	45,6	21,4	19,4
El taulell d'anuncis	85,0	40,0	36,4	30,0	21,0
Nota informativa	97,5	92,0	96,8	85,7	83,1
Internet / mòbil	0,0	27,8	75,0	50,0	92,3

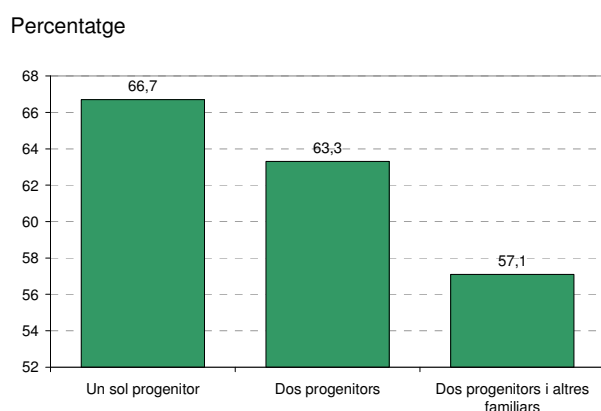
Font: Enquesta sobre relació família-escola.

⁵ Només s'han presentat els canals on hi ha diferències significatives segons estudis.

Les famílies amb un sol progenitor són les que valoren més el fet de rebre la informació via Internet o mòbil.

El suport interfamiliar comporta que les famílies amb més membres no necessitin de mecanismes tan ràpids per a informar-se. En canvi, les famílies amb un sol progenitor valoren de forma especial poder rebre la informació per aquests canals.

Gràfic 43 Valoració d'Internet o el mòbil com a mecanismes molt o força eficaços de transmissió de la informació escolar segons nucli familiar

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Els quatre canals de transmissió d'informació més usats (agenda del fill/a, notes informatives, reunions a l'escola i contactes amb el tutor/a) representen percentatges d'ús elevats als set districtes de Sabadell. L'agenda és el mecanisme que presenta més variacions entre districtes: mentre un 51,3% dels enquestats del districte 3 ha marcat aquesta opció, la xifra és d'un 76,8% al districte 7.

Taula 6 Canals de transmissió d'informació segons el districte (resposta múltiple)⁶

	Districte 1	Districte 2	Districte 3	Districte 4	Districte 5	Districte 6	Districte 7
Agenda del fill/a	63,9	45,8	51,3	76,6	67,0	83,8	76,8
Nota informativa	79,2	100,0	77,1	68,9	81,3	71,4	65,2
Reunions a l'escola	78,9	87,5	76,4	78,4	71,1	86,3	70,4
Contacte amb el tutor/a	92,6	95,8	90,4	82,8	87,4	89,5	86,3

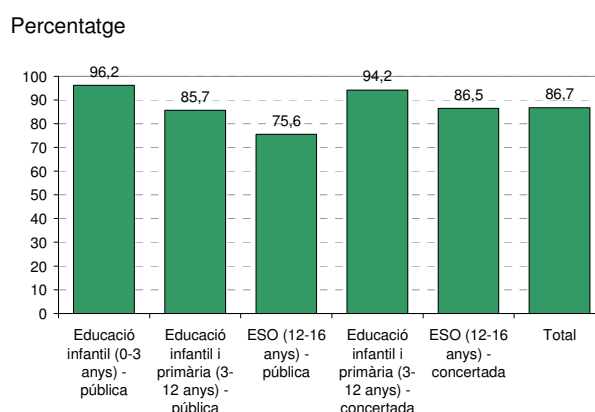
Font: Enquesta sobre relació família-escola.

⁶ Només s'han presentat els que hi ha diferències significatives per districtes.

La majoria d'enquestats asseguren que la informació que reben a través de l'escola del tutor/a del seu fill/a és suficient.

Un 86,7% així ho assegura. Els percentatges són força semblants en tots els nivells educatius a excepció de les escoles públiques d'Educació Secundària Obligatòria, en les quals el percentatge de persones que creuen que la informació que reben és suficient baixa fins el 75,6%.

Gràfic 44 Persones que creuen que la informació rebuda és suficient segons nivell educatiu

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

En els comentaris, alguns pares i mares lamenten que, tot i tenir informació suficient, la reben massa tard. Així mateix, també s'assegura que es vol tenir més informació sobre tècniques pedagògiques per a motivar a estudiar.

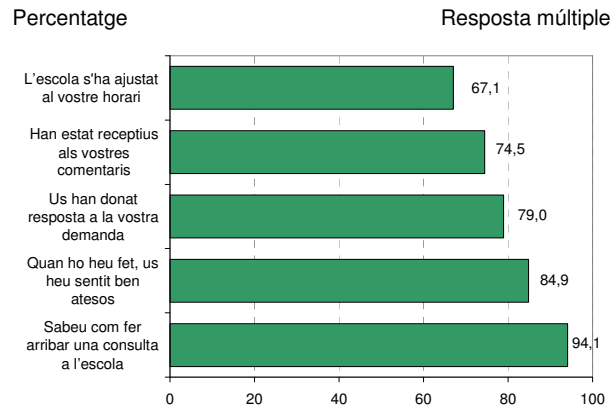
2.3.2 Comunicació amb l'escola: reunions, entrevistes i consultes

La majoria d'enquestats diu saber com fer arribar una consulta o comentari a l'escola i manifestar haver-se sentit ben tractat. Vora el 70% assegura que l'escola s'ha adaptat al seu horari.

L'enquesta s'interessava per diferents accions relacionades amb els comentaris i consultes que als pares i mares els poden sorgir. Com es reflecteix en el Gràfic 45, un 94,1% coneix com fer arribar una consulta a l'escola i un 84,9% s'ha sentit ben atès quan ho ha fet. El menys valorat és l'ajustament de l'horari de l'escola a les necessitats dels progenitors, tot i que també és força alt. Dos de cada tres pares i mares afirma que els horaris del professorat s'han adaptat per poder tractar els temes sorgits en relació a l'educació del fill/a.

Gràfic 45 Valoració positiva dels pares/mares en relació a diferents aspectes relacionats amb la necessitat de fer arribar a l'escola algun comentari o consulta

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Els pares i mares d'alumnes de l'educació infantil (0-3 anys) són els que valoren millor els aspectes relacionats amb com fer arribar la consulta a l'escola, el grau d'atenció rebut i de recepció dels comentaris. Saber com fer arribar una consulta a l'escola i el bon tracte són també dos aspectes ben valorats a l'educació infantil i primària (pública i concertada). Per contra, els progenitors dels centres concertats valoren més positivament la capacitat del professorat de ser receptius que els dels centres públics. Quant a l'ESO, tret de saber com fer arribar una consulta a l'escola, els percentatges de respostes positives disminueixen (respecte nivells educatius inferiors) en el bon tracte rebut i en la receptivitat de l'interlocutor. En aquest nivell educatiu es fa palès també que la valoració de la capacitat per ajustar-se a l'horari del pare/mare és més alta en la concertada que en la pública. Per últim, és a l'educació infantil i primària concertada on es valoren millor els aspectes relacionats amb la resposta donada a la demanda efectuada.

Taula 7 Valoració positiva dels pares/mares en relació a diferents aspectes relacionats amb la necessitat de fer arribar a l'escola algun comentari o consulta segons nivell educatiu

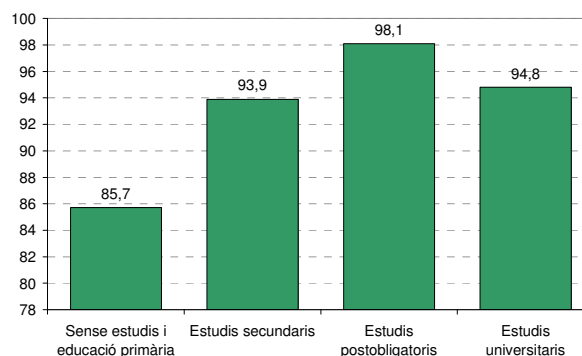
	Educació infantil (0-3 anys) - pública	Educació infantil i primària (3-12 anys) - pública	Educació infantil i primària (3-12 anys) - concertada	ESO (12-16 anys) - pública	ESO (12-16 anys) - concertada
Sabeu com fer arribar una consulta a l'escola	98,1	94,3	96,5	92,7	89,2
Quan ho heu fet, us heu sentit ben atesos	92,3	79,3	90,8	87,8	81,4
Han estat receptius als vostres comentaris	86,5	67,2	85,8	68,3	67,6
Us han donat resposta a la vostra demanda	80,8	75,9	87,2	68,3	76,5
L'escola s'ha ajustat al vostre horari	67,3	64,4	74,5	46,3	69,6

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Quan el nivell educatiu és baix, hi ha més dificultats per saber fer arribar les consultes a l'escola, i viceversa.

Gràfic 46 Saber com fer arribar una consulta a l'escola segons els estudis dels progenitors

Percentatge

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

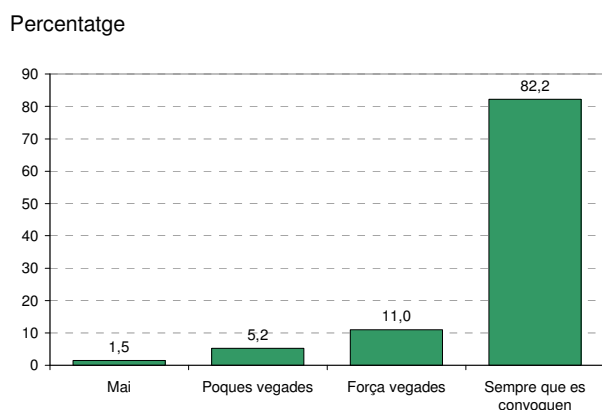
La majoria manifesta assistir a les reunions generals de l'escola sempre que es convoquen. Els que no hi assisteixen afirmen que el seu horari és incompatible amb la reunió.

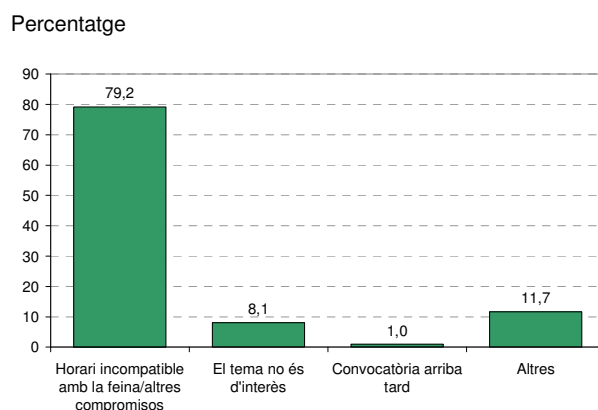
La majoria de pares i mares (concretament un 82,2%) manifesta assistir a les reunions generals de l'escola o a les entrevistes convocades pel tutor o tutora. Del 6,7% que assegura assistir poques vegades o mai a les reunions o entrevistes, una majoria esgrimeix motius personals (un 79,2% diu que el seu horari és incompatible amb la feina o altres compromisos). Tot i que el percentatge d'aquells que asseguren que les convocatòries arriben tard és baix (només un 1%), els enquestats que esgrimeixen aquest motiu se situen tots en l'educació infantil pública. Per últim, el 20% de pares i mares amb alumnes en centres concertats d'educació infantil i primària asseguren que el tema no és d'interès. El percentatge per a tota la mostra és molt més reduït: un 8,1%.

Si s'analitza per districtes, el tercer i el quart són els que mostren un percentatge més alt de no assistència a les reunions generals (11% i 10,7%, respectivament).

Gràfic 47 Freqüència d'assistència a les reunions generals de l'escola o a les entrevistes amb el tutor/a

Gràfic 48 Motius per no assistir a les reunions generals o a les entrevistes amb el tutor/a

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

2.4 La participació dels pares i mares a l'escola: L'AMPA i el Consell escolar

2.4.1 Col·laboració amb l'AMPA de l'escola

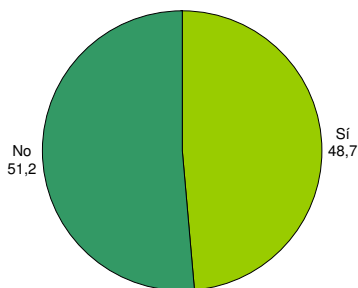
La meitat d'enquestats assegura realitzar algun tipus de col·laboració amb l'AMPA de l'escola. La implicació és més alta en l'etapa d'infantil i primària que en l'ESO i és significativament més baixa en els centres d'educació infantil i primària concertats.

Tot i que la meitat d'enquestats assegura col·laborar d'alguna manera amb l'Associació de Mares i Pares dels Alumnes (AMPA), hi ha força diferències si s'examina pel nivell educatiu dels centres.

El Gràfic 50 mostra que els pares i mares que més participen són els de l'educació infantil pública (65,5%). Entre l'escola pública i concertada es manifesten diferències en els centres d'educació infantil i primària: en la pública participen a l'AMPA el 64,4% d'enquestats i en la concertada el 30,2%. En canvi, en els centres d'ESO hi ha una major participació en els concertats (47,7%) que en els públics (38,6%).

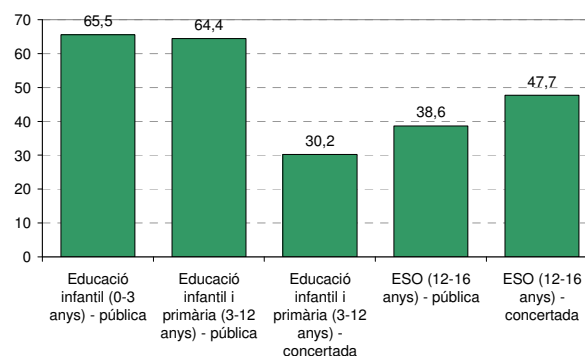
Gràfic 49 Pares i mares que col·laboren amb l'AMPA

Percentatge

Gràfic 50 Pares i mares que col·laboren amb l'AMPA segons nivell educatiu i titularitat

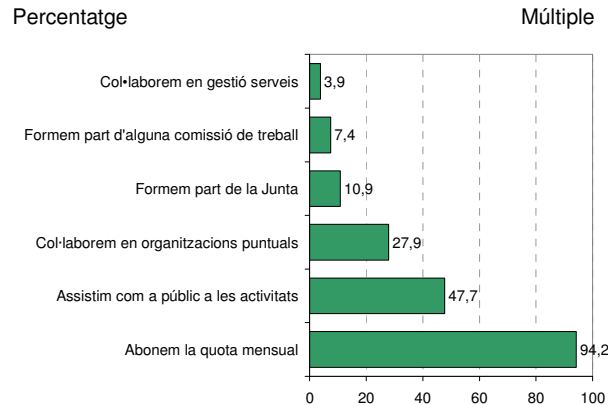
Percentatge

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Sovint la participació amb l'AMPA es concreta amb l'abonament de la quota. Només un de cada dos pares i mares assisteix com a públic a les activitats que organitza l'AMPA. Un de cada quatre diu participar en l'organització d'esdeveniments.

Gràfic 51 Tipus de col·laboració amb l'AMPA

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

No tenir temps és l'argument principal per a no participar a l'AMPA. És un factor més elevat en els centres d'educació pública que en els concertats.

Tot i així, un de cada cinc pares i mares manifesta que l'AMPA no compta amb la seva col·laboració.

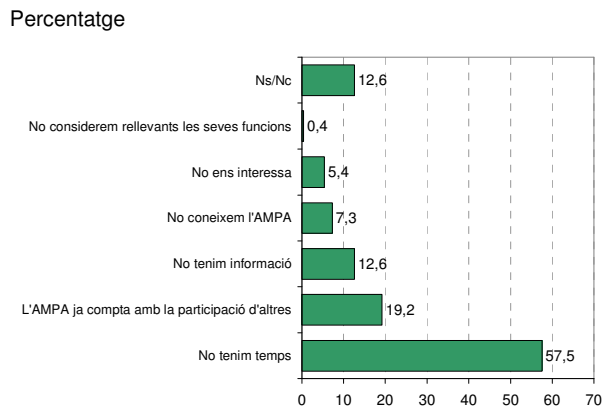
Una part de pares i mares dels centres concertats (d'infantil o d'ESO) asseguren no tenir suficient informació de les activitats de l'AMPA.

Per altra banda, la manca de temps és la raó principal que esgrimeixen els pares i mares que no col·laboren a l'AMPA del seu fill/a (un 57,5% del total ha marcat aquesta opció). És un argument present en tots els nivells educatius tot i que en els centres concertats d'educació infantil i primària només representa el 41,2%. En els dos tipus de centres concertats la manca de temps rep un percentatge menor.

Els enquestats de la concertada diuen no col·laborar amb l'AMPA a causa de l'escassetat d'informació o perquè l'AMPA ja compta amb la col·laboració d'altres persones (21,2% a l'educació infantil i primària i el 14,3% a l'ESO).

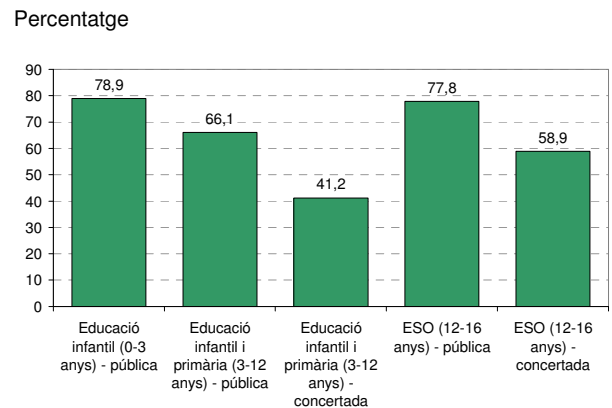
D'altra banda, un 10,5% dels pares i mares amb fills/es en educació infantil pública no coneixen l'AMPA, percentatge que és de l'11,3% en els d'educació infantil i primària concertada. Ambdós es troben per sobre del 7,3% general.

Gràfic 52 Motius pels quals no es col·labora amb l'AMPA

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Gràfic 53 Pares i mares que han argumentat no tenir temps per col·laborar amb l'AMPA segons titularitat i nivell educatiu

Per últim, és rellevant destacar que com més membres té la unitat familiar l'AMPA els desperta menys interès. L'interès per l'AMPA també és més menor en aquelles famílies amb nivells educatius baixos.

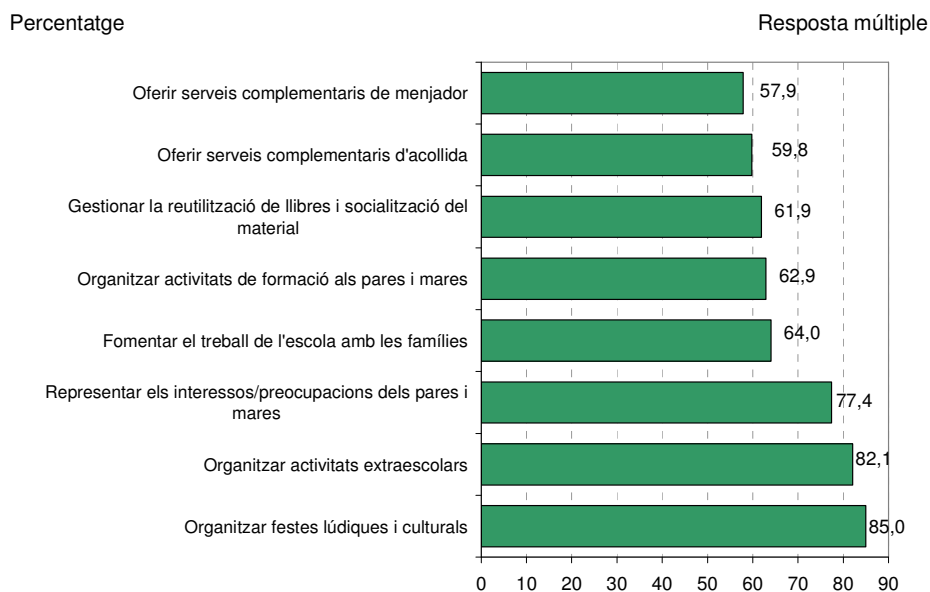
2.4.2 Valoració de les activitats de l'AMPA

L'enquesta preguntava per les activitats que l'AMPA del centre habitualment realitza. La pregunta permet captar la percepció que els pares i mares mantenen de les diferents activitats que es porten a terme i així analitzar possibles desfals entre el coneixement matern/patern i la comunicació proveïda des del centre escolar.

A ulls dels pares i mares, les accions que més organitza l'AMPA del seu centre són l'organització de festes lúdiques i culturals, activitats extraescolars i la representació dels interessos i les preocupacions dels pares i mares. Per contra, les menys habituals són l'oferiment de serveis complementaris de menjador i l'oferiment de serveis complementaris d'acollida.

Segons es reflecteix, l'activitat majoritària és l'organització de festes lúdiques i culturals (85% d'enquestats assegura que l'AMPA de l'escola del seu fill/a n'organitza) i l'organització d'activitats extraescolars (82,1%). Els pares i mares enquestats també asseguren que l'activitat que menys realitza l'AMPA és l'oferiment de serveis complementaris de menjador (57,9%), així com l'oferiment de serveis complementaris d'acollida (59,8%).

Gràfic 54 Activitats que realitza l'AMPA

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Amb l'excepció d'algunes activitats, els progenitors dels centres d'ESO concertats tenen la percepció que l'AMPA realitza més activitats que els de la pública. A l'educació infantil i primària és a l'inrevés: hi ha la percepció que les AMPA ofereixen més serveis a l'escola pública que a la concertada.

Taula 8 Activitats desenvolupades per l'AMPA segons titularitat i nivell educatiu

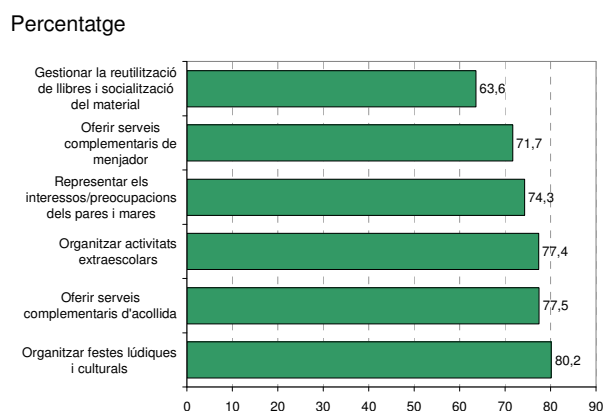
	Educació infantil (0-3 anys) - pública	Educació infantil i educació primària (3-12 anys) - pública	Educació infantil i educació primària (3-12 anys) - concertada	ESO (12-16 anys) - pública	ESO (12-16 anys) - concertada
Oferir serveis complementaris de menjador	20,0	71,5	56,8	45,7	57,4
Oferir serveis complementaris d'acollida	26,7	81,2	53,1	28,6	55,3
Organitzar activitats extraescolars	44,4	92,1	77,8	80,0	87,2
Representar els interessos/preocupacions dels pares/ mares	42,2	83,0	87,7	60,0	81,9
Fomentar el treball de l'escola amb les famílies	37,8	70,9	72,8	48,6	62,8
Organitzar festes lúdiques i culturals	77,8	89,7	81,5	71,4	88,3
Organitzar activitats de formació als pares i mares	51,1	69,7	71,6	42,9	56,4
Gestionar la reutilització de llibres i socialització del material	20,0	79,4	63,0	57,1	52,1

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

En general, la valoració de les activitats realitzades per l'AMPA són molt ben valorades.

La valoració d'aquests serveis (Gràfic 55) és elevada i només la gestió i reutilització de llibres i socialització de material rep una valoració positiva que és lleugerament inferior al 70% dels enquestats. L'activitat més valorada és l'organització de festes lúdiques i culturals.

Gràfic 55 Persones que valoren bé o molt bé les següents activitats organitzades per l'AMPA⁷

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

⁷ Només s'han inclòs les activitats realitzades per l'AMPA que han resultat estadísticament significatives.

No obstant això, si s'analitza tenint en compte el nivell educatiu dels centres, les valoracions no són transversals. Als centres d'educació infantil (0-3 anys) i a l'ESO públics el servei de menjador està menys ben valorat. L'oferta de serveis d'acollida, el foment del treball de l'escola amb les famílies i l'organització d'activitats formatives pels pares i mares també rep puntuacions baixes en els centres d'ESO públics.

Taula 9 Persones que valoren bé o molt bé les següents activitats organitzades per l'AMPA segons titularitat i nivell educatiu

	Educació infantil (0-3 anys) - pública	Educació infantil i educació primària (3-12 anys) - pública	Educació infantil i educació primària (3-12 anys) - concertada	ESO (12-16 anys) - pública	ESO (12-16 anys) - concertada
Oferir serveis complementaris de menjador	57,2	77,2	60,9	53,9	76,6
Oferir serveis complementaris d'acollida	66,6	86,8	61,9	37,5	76,1
Organitzar activitats extraescolars	81,3	80,7	67,2	69,6	81,1
Representar els interessos/ preocupacions dels pares/ mares	76,4	78,1	69,6	73,7	71,5
Fomentar el treball de l'escola amb les famílies	86,6	70,0	64,9	46,7	70,9
Organitzar festes lúdiques i culturals	96,8	82,6	73,9	54,6	82,1
Organitzar activitats de formació als pares i mares	66,7	59,6	59,6	38,5	49,0
Gestionar la reutilització de llibres i socialització del material	57,2	80,0	52,0	52,9	39,6

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

2.4.3 Participació en el Consell Escolar

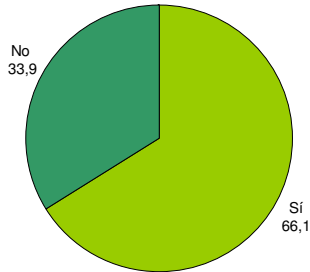
Dos de cada tres pares i mares assegura conèixer el Consell Escolar però menys d'un 40% diu participar en les eleccions per a escollir els seus representants.

El coneixement del Consell Escolar és més elevat entre els progenitors de la pública, així com la participació en les eleccions.

El coneixement del Consell escolar és major entre els pares i mares amb alumnes a l'escola pública que a la concertada. Aquest fet s'observa tant en l'educació infantil i primària (74% en la pública i 53% en la concertada) com en l'ESO (70% en la pública i 63,8% en la concertada).

Gràfic 56 Pares/mares que coneixen el Consell Escolar

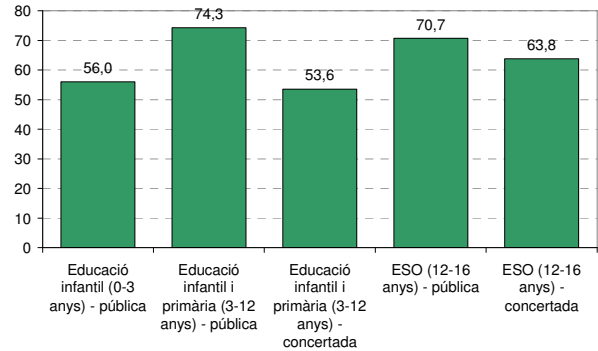
Percentatge

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Gràfic 57 Pares/mares que coneixen el Consell Escolar segons el nivell educatiu i la titularitat del centre

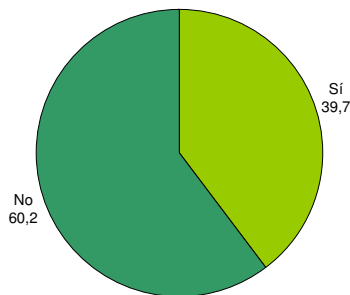
Percentatge

Quant a la participació en les eleccions per a escollir els pares i les mares que exerciran de representants en el Consell Escolar, es repeteix la tendència. En educació infantil i primària i en l'ESO pública s'assegura (53,3% i 28,7% respectivament) que es participa en major grau que en la concertada (35,7% i 28%, respectivament).

Gràfic 58 Pares/mares que participen en les eleccions per a escollir a les mares i pares representants del Consell Escolar

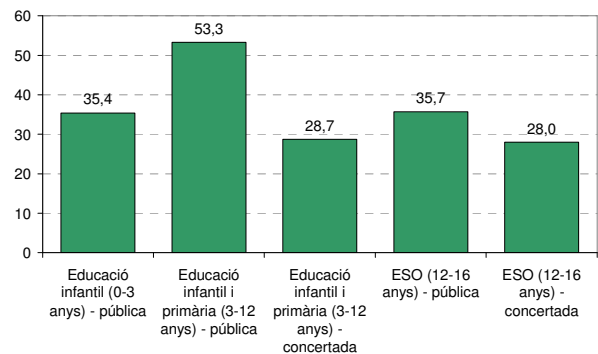
Percentatge

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Gràfic 59 Pares/mares que participen en les eleccions per a escollir a les mares i pares representants del Consell Escolar segons el nivell educatiu i la titularitat del centre

Percentatge

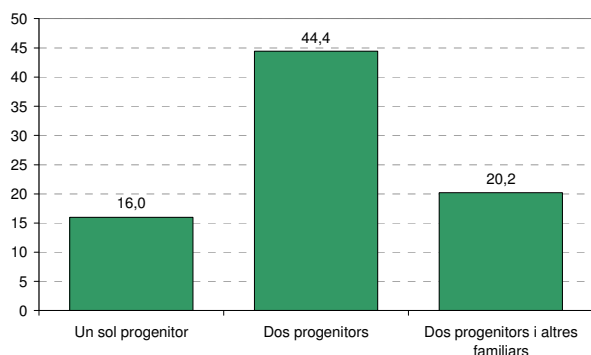

Es fa palès que les famílies amb un sol progenitor són les que menys participen, seguides de les famílies amb dos progenitors i altres familiars. Les que més participen són les famílies amb dos progenitors.

Per nivell d'estudis, les dades mostren una polarització entre els que no tenen estudis i els que tenen estudis universitaris. Són els que tenen estudis intermedis els que menys participen.

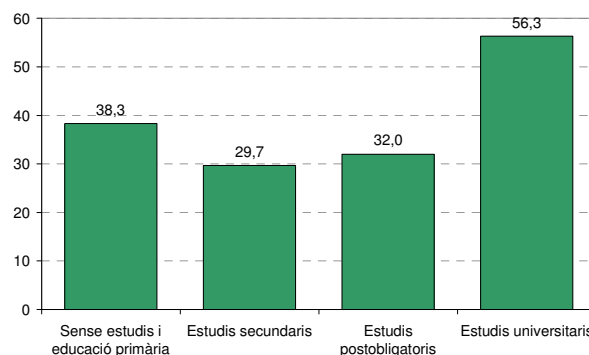
Gràfic 60 Pares/mares que participen a les eleccions al Consell Escolar segons el nucli familiar

Percentatge

Gràfic 61 Pares/mares que participen a les eleccions al Consell Escolar segons el nivell d'estudis

Percentatge

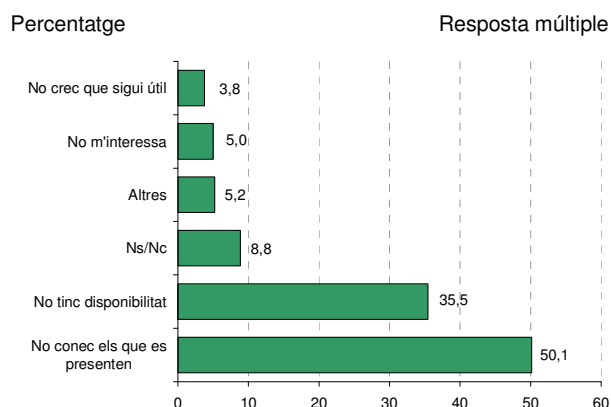

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

A ulls dels pares i mares, la no participació a les eleccions al Consell Escolar es deu, per aquest ordre, a no conèixer els que es presenten i a la manca de disponibilitat.

L'enquesta revela que el motiu principal esgrimit per a no participar a les eleccions al Consell Escolar és la manca de coneixença dels que es presenten. Un elevat percentatge també expressa que és la poca disponibilitat el principal motiu per no poder participar a les eleccions. D'altra banda, només un 4% del total creu que no és útil prendre-hi part.

Gràfic 62 Motius esgrimits per no participar a les eleccions al Consell Escolar

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

En les preguntes obertes els temes sorgits són els següents:

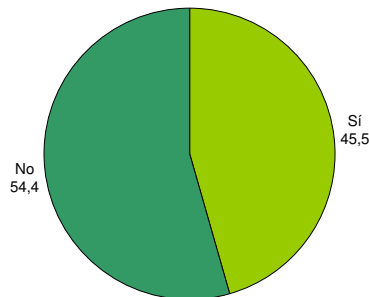
- Alguns pares i mares expressen no saber perquè serveix el Consell Escolar.
- La llunyania del centre educatiu respecte el lloc de residència és un fre important a l'hora de participar al Consell Escolar.
- Hi ha algun sector que manifesta no estar informat de les accions que porta a terme el Consell.

Un elevat percentatge assegura no rebre informació del Consell Escolar.

Finalment, l'últim aspecte a considerar sobre el Consell Escolar fa referència a la informació que aquest òrgan educatiu facilita. Segons les dades de l'enquesta, un 54,4% assegura no rebre la informació sobre el Consell Escolar (acords, actes de reunió, activitats que organitza, etcètera). Això no és comú per tots els centres educatius: als centres públics d'educació infantil i d'ESO (61,7% i 62,2% respectivament) i als centres d'educació infantil i pública concertats (61,7 i 66,4%) hi ha més gent que assegura no rebre la informació. En canvi, als centres d'educació infantil i primària públics i als d'ESO concertats els percentatges de respostes afirmatives són més elevats (53,7% i 54,9%, respectivament, diuen rebre la informació relativa al Consell Escolar).

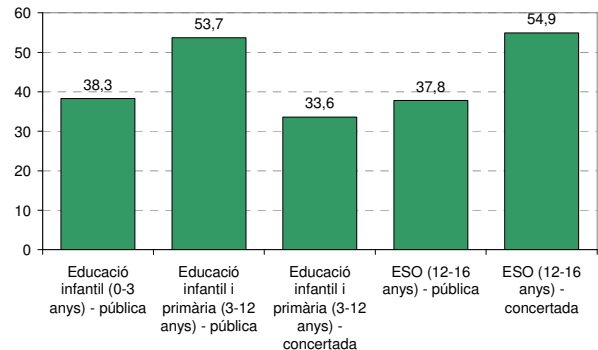
Gràfic 63 Persones que asseguren rebre la informació sobre el Consell Escolar

Percentatge

Gràfic 64 Persones que asseguren rebre la informació sobre el Consell Escolar segons nivell educatiu i titularitat

Percentatge

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Els comentaris o suggeriments dels pares i mares en les preguntes obertes fan referència a una reflexió present en la nostra societat: l'educació i el sistema educatiu. Força pares i mares posen en qüestió el rendiment de l'actual sistema. Alguns reclamen un paper més decisiu de la família en tot el procés, de la família com a puntal clau en el procés educatiu dels infants i joves. Així mateix, alguns expressen la necessitat que hi hagi una reflexió de la societat en general sobre el què és l'escola i, sobretot, el què ha de ser. Es demana més educació en valors, més premis a l'esforç i un sistema que eviti el fracàs escolar.

Finalment, hi ha algun entrevistat que reclama més ajudes a les famílies monoparentals. No es tracta d'ajudes econòmiques (o no només), sinó de suport.

3 La relació entre la família i el centre educatiu des de l'òptica del professorat

En la segona part d'aquest informe s'analitza la relació família-escola i es valoren diferents aspectes que concerneixen al món educatiu des de l'òptica del personal docent. Aquest cinquè capítol s'ha dividit en quatre grans blocs: 1) Valoració de l'educació, 2) La implicació dels pares i mares en l'educació dels fills/es, 3) Informació i comunicació entre la família i l'escola i 4) La participació dels pares i mares a l'escola: l'AMPA.

3.1 Valoració de l'educació

3.1.1 Factors rellevants en l'educació dels fills i les filles

El professorat valora la família com el primer factor educatiu. Amb tot, hi ha poc consens entre la posició que han d'ocupar la resta de factors.

El professorat enquestat considera que la família és el primer factor en importància en el procés educatiu de l'alumnat. A diferència dels pares/mares, no apareix amb claredat un factor que ocupi la segona posició en importància. Segons els mestres, el professorat i els amics i companys influeixen d'una forma semblant. Fins i tot hi ha un nombre important de mestres que atorguen una influència molt poc rellevant al mateix professorat (vegi's els que opinen que ocupen una quarta i cinquena posició. Representen el 30% dels enquestats). Per tant, el personal docent sembla repartir responsabilitats educatives a un conglomerat d'actors diversos, cadascun d'ells posseïdor d'un component de càrrega educativa.

Taula 10 Importància atorgada pels mestres als diferents factors que influeixen en el procés educatiu

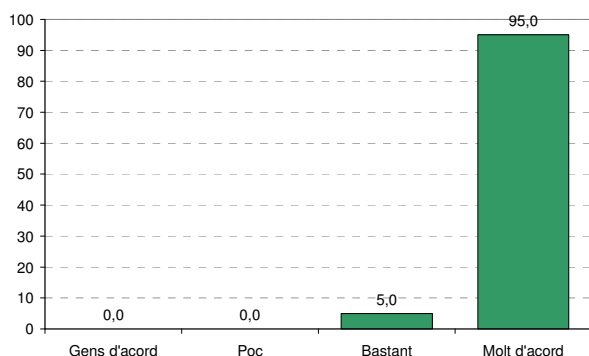
	Família	Mestres	Amics i companys	Societat en general	Mitjans de comunicació
1	87,4	3,7	0,0	2,4	6,6
2	5,5	38,6	28,6	13,6	38,6
3	1,8	27,6	31,5	17,5	27,6
4	3,8	17,8	20,7	22,7	17,8
5	1,4	12,3	19,2	43,8	12,3

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

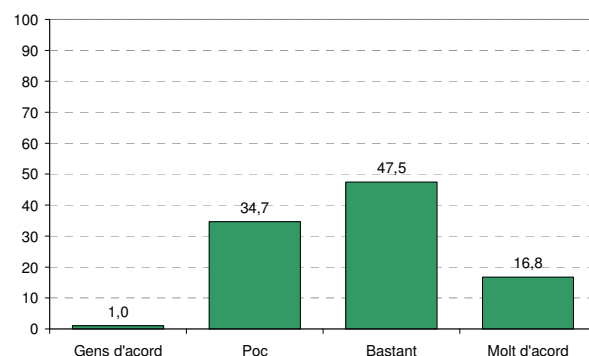
Entre els mestres hi ha molt més consens que la base de l'educació està en la família. A més, un de cada tres mestres està poc d'acord en què la base de l'educació de l'alumnat recaigui sobre els mestres i l'escola.

Gràfic 65 Grau d'acord del professorat amb l'afirmació que la base de l'educació està en la família, a casa

Percentatge

Gràfic 66 Grau d'acord del professorat amb l'afirmació que la base de l'educació està en els mestres, a l'escola

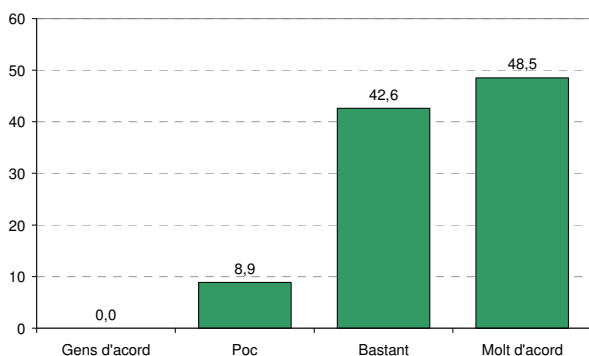
Font: Enquesta sobre relació família-escola.

3.1.2 El rol dels mestres en l'educació de l'alumnat

Els mestres consideren ser posseïdors d'un rol en l'educació en ètica i valors, fet que els diferencia dels progenitors, els resultats dels quals mostraven més dubtes. Així també, el professorat dóna menys importància a la transmissió de coneixements.

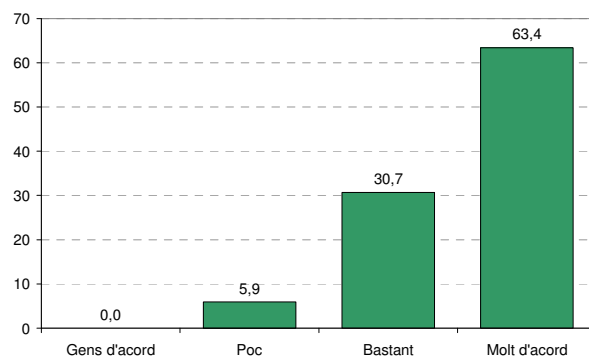
Gràfic 67 Grau d'acord del professorat amb l'afirmació que els mestres han de transmetre coneixement

Percentatge

Gràfic 68 Grau d'acord del professorat amb l'afirmació que els mestres han d'educar en ètica i valors

Percentatge

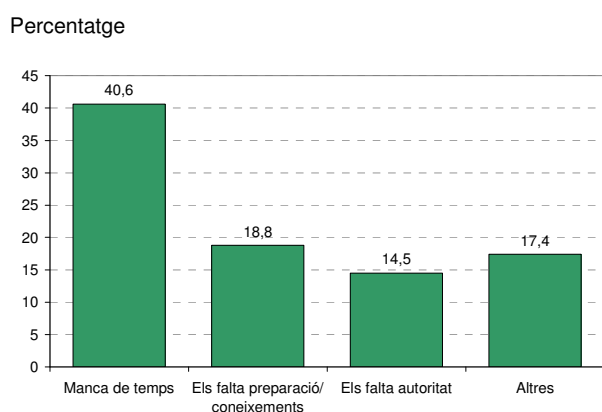

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

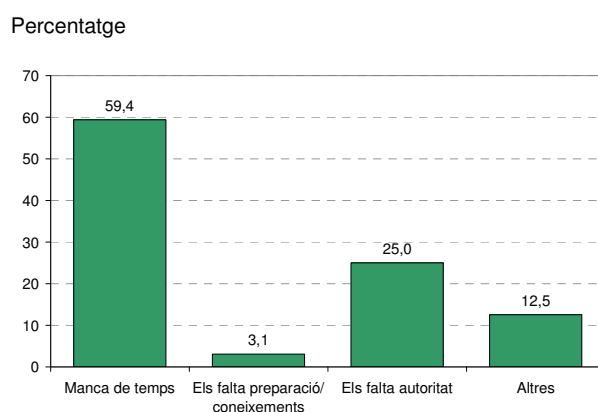

percentatge de professorat que afirma que als pares i mares els falten coneixements és més elevat (18,8%) que en els concertats, en els quals és gairebé residual (3,1%). Per contra, en els concertats hi ha l'opinió, segons els mestres, que als pares i mares els falta autoritat (14,5% de mestres en els públics i 25,0% en els concertats tenen aquesta opinió)

Gràfic 70 Principals dificultats dels pares/mares per a implicar-se en el procés educatiu (centres públics)⁸

Gràfic 71 Principals dificultats dels pares/mares per a implicar-se en el procés educatiu (centres concertats)⁹

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Les preguntes obertes manifesten que el principal problema per a la implicació en el procés educatiu és que a alguns pares i mares els manca voluntat de dedicació als fills/es i poc esperit de sacrifici.

Participar en el procés educatiu dels fills/filles implica prendre part en un seguit d'activitats, des de participar en l'organització d'activitats a formar part del Consell Escolar. Per aquest motiu, l'enquesta demanava al personal docent que indiquessin el valor que tenen pel procés educatiu dels nens i joves les diferents activitats a les quals poden participar el pares i mares.

A ulls dels mestres, l'assistència dels pares i mares a les reunions emergeix com l'activitat més important que els progenitors poden realitzar per l'educació dels seus fills

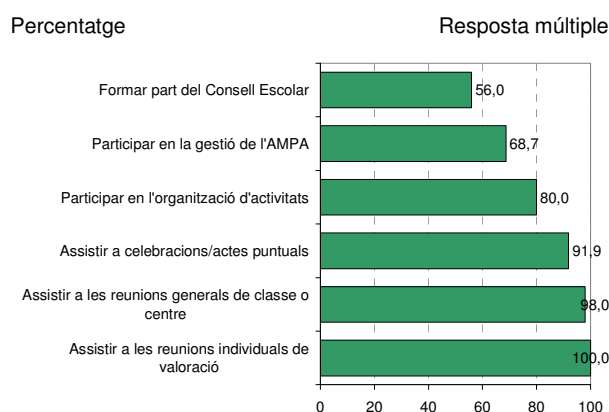
⁸ En ambdues taules no s'ha inclòs l'opció "no disposar de mitjans" ja que cap enquestat la va marcar.

⁹ No s'ha inclòs la categoria Ns/Nc perquè cap enquestat havia optat per aquesta opció.

o les seves filles. Per contra, el professorat atorga una importància relativa menor a la participació en el Consell Escolar o a l'AMPA.

El primer dels factors considerats com a “bastant” o “molt important” és l'assistència a les reunions individuals de valoració i, el segon, l'assistència a les reunions generals de classe o de centre. En canvi, formar part del Consell Escolar o participar en la gestió de l'AMPA són dues activitats que, segons l'opinió del personal docent, no tenen tanta importància. Tanmateix, el percentatge dels que les consideren “molt” o “bastant important” segueix sent superior al 50%.

Gràfic 72 Mestres que creuen que les diferents accions dutes a terme pels progenitors són molt o bastant importants pel procés educatiu

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

3.3 Informació i comunicació entre la família i l'escola

3.3.1 Canals d'informació escola-família

A ulls del personal docent, la informació que es trameta a pares i mares sobre aspectes relacionats amb l'escola és suficient. De fet, només un dels mestres enquestats ha valorat que la informació tramesa als pares i mares és insuficient.

Els canals de comunicació més utilitzats són les reunions a l'escola o la informació verbal presencial. Els menys usats són la recepció d'informació via altres pares i mares i el butlletí informatiu.

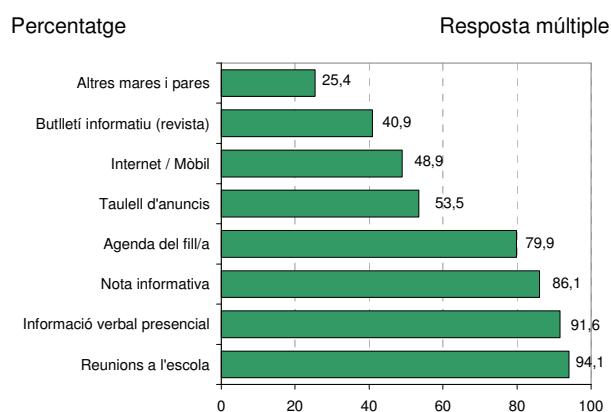
Un 99% del personal docent enquestat assegura que la informació que es transmet als pares/mares des de l'escola és suficient. És sens dubte un percentatge rotund que contrasta amb

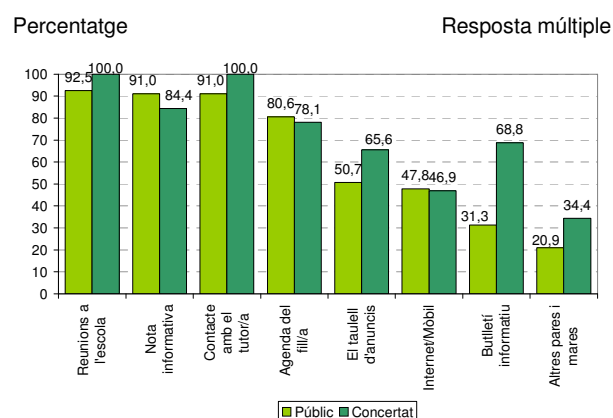
l'opinió dels pares/mares abans analitzada, de la qual se'n desprenia que la informació no era suficient (el 14%).

Si s'analitza per la titularitat del centre educatiu, es palesen diferències entre el butlletí informatiu, el taulell d'anuncis o altres pares i mares (com a canals transmissors d'informació). Tots tres, a parer del professorat, s'usen més en la concertada.

Gràfic 73 Percentatge d'ús de diferents canals per a comunicar informació als pares/mares¹⁰

Gràfic 74 Ús de diferents canals de transmissió d'informació segons titularitat del centre

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

L'ús dels canals de comunicació va en consonància amb la seva eficàcia. La informació verbal presencial, l'agenda dels fills i les notes informatives són les més valorades.

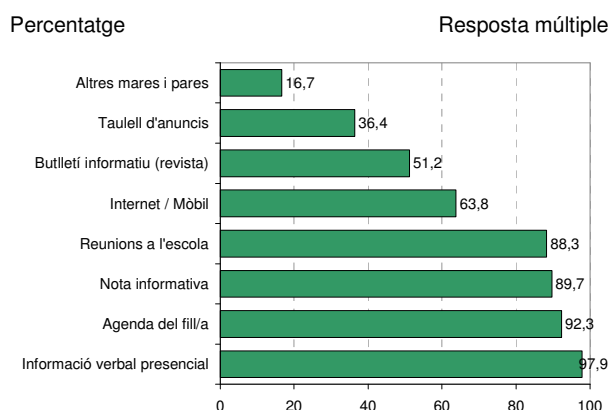
El personal docent considera que les reunions a l'escola i la informació verbal presencial són els dos mecanismes principals de transmissió de la informació escolar als progenitors (el 94% i el 92% -respectivament- dels professors asseguren utilitzar-lo). El mecanisme menys utilitzat és el de transmetre la informació via altres pares i mares (25%) i via butlletí informatiu (41%). Les noves tecnologies per a informar són usades pel 49% dels professors o professores.

Així mateix, l'internet o el mòbil també es consideren mecanismes eficaços de comunicació: un 64% així ho manifesta.

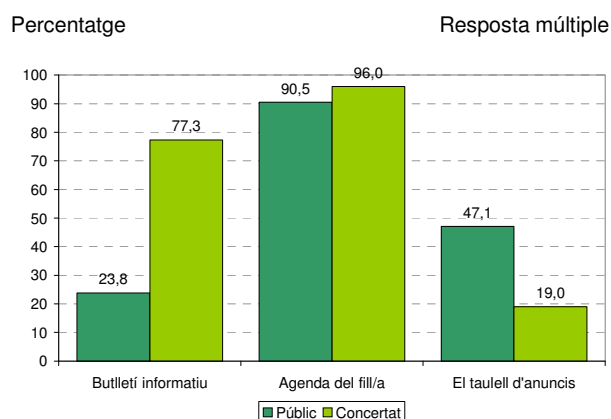
¹⁰ Els percentatges indiquen la quantitat de persones que han marcat aquella opció.

Es constaten diferències entre la valoració efectuada pels professors/es dels centres públics i dels concertats. Mentre que en els públics es valora més el taulell d'anuncis, en els concertats el butlletí informatiu és més valorat.

Gràfic 75 Mestres que creuen que els diferents canals de transmissió d'informació són molt o bastant eficaços

Gràfic 76 Mestres que creuen que els diferents canals de transmissió d'informació són molt o bastant eficaços segons la titularitat del centre¹¹

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

En la pregunta oberta alguns professors enquestats apunten que el contacte telefònic és també un altre mitjà de comunicació eficaç per a comunicar-se amb les famílies.

3.3.2 Accions per a incentivar la implicació de pares i mares

El personal docent creu que les accions més eficaçes per tal d'implicar els pares i mares en el procés educatiu són les entrevistes periòdiques, la incorporació de les famílies a alguna activitat a l'Aula i la implicació en el projecte de centre.

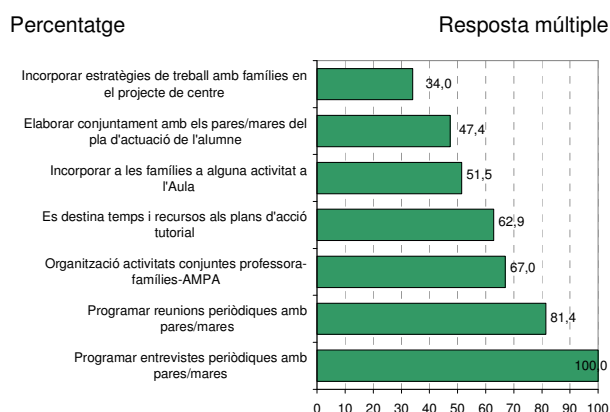
Al professorat se li oferia un llistat d'accions amb l'objectiu que indiquessin quines es realitzen al seu centre educatiu i valoressin el grau d'eficàcia per tal d'implicar els pares i mares en el procés educatiu del seu fill/a. La programació d'entrevistes periòdiques es presenta com la més utilitzada (la totalitat d'enquestes han marcat aquesta opció), seguida de la programació de reunions (81,4%). Per contra, la incorporació d'estratègies de treball amb famílies en el projecte de centre i l'elaboració conjuntament amb els pares/mares del pla d'actuació de l'alumne són les menys

¹¹ Altres canals també reflectien diferències però no s'han inclòs ja que no resultaven estadísticament significatius.

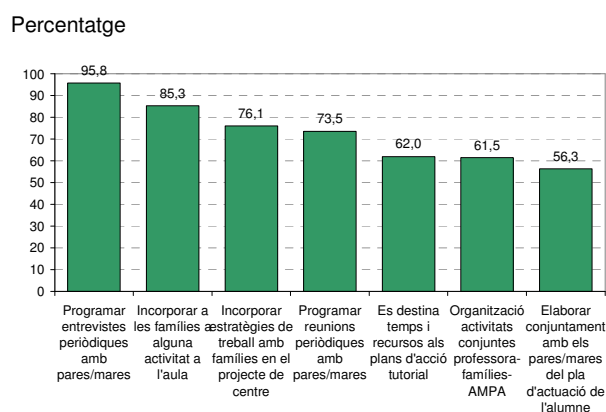
utilitzades (34,0% i 47,4%, respectivament). No s'observen diferències entre les escoles públiques i concertades.

Quant a la valoració que es fa d'aquestes activitats, la programació d'entrevistes periòdiques amb pares/mares és l'acció considerada com a "bastant" o "molt eficaç" que rep un consens més elevat. En tot cas, aquest segon gràfic palesa que dues de les accions que s'utilitzen menys són considerades com les més eficaçes. En concret es tracta de la incorporació de les famílies a alguna activitat de l'aula i la incorporació d'estratègies de treball amb famílies en el projecte de centre. En definitiva, el personal docent enquestat manifesta que la implicació dels pares i mares en el projecte educatiu del centre és una de les mesures més eficaçes per a millorar l'educació. Aquesta mesura, però, representa un percentatge d'ús força baix.

Gràfic 77 Accions que els mestres asseguren que es realitzen per a incentivar la implicació dels pares i mares en el procés educatiu

Gràfic 78 Mestres que creuen que les accions per a incentivar la implicació dels pares i mares en el procés educatiu són molt o bastant eficaçes

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

3.3.3 Altres mecanismes de comunicació: demandes o comentaris

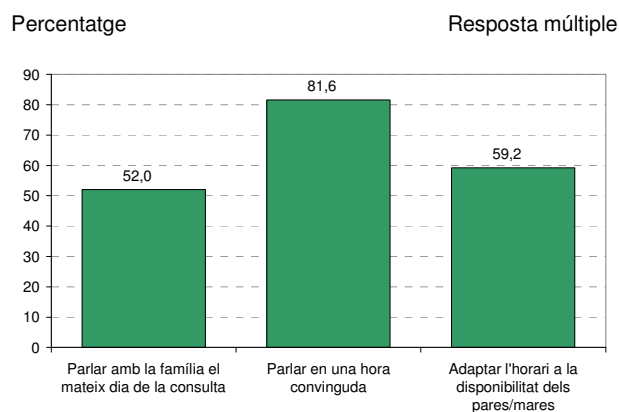
La majoria de professors assegura pactar una hora convinguda amb els pares/mares davant d'una demanda o comentari. A més, manifesten que aquestes se solucionen força vegades.

Davant d'una demanda o comentari, els professors poden adoptar diferents estratègies: segons l'enquesta, del total de professorat, un 81,6% parla amb els pares/mares en una hora convinguda. La majoria també adapta l'horari a la disponibilitat de pares i mares (52,0%). L'opció que menys respostes recull és la de parlar amb la família el mateix dia de la consulta (52,0%).

Enquesta sobre relació família-escola a Sabadell

© Actíva Prospect, setembre 2008

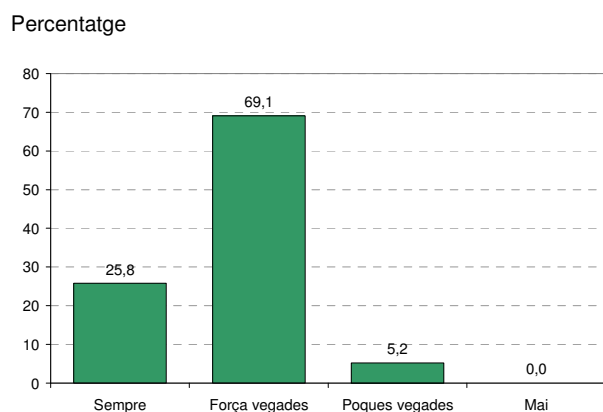
Gràfic 79 Acció empresa pel mestre davant d'un comentari o demanda d'algun pare/mare

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

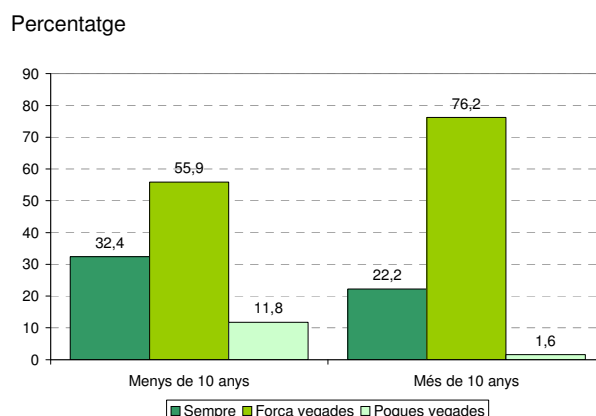
Pel que fa a la resolució de les demandes o comentaris, el professorat enquestat assegura que “força vegades” les solucionen (69,1%). Aquells que consideren que se solucionen “poques vegades” són només el 5,2%. Tanmateix, el percentatge d'aquests últims augmenta si el professor/a té menys de deu anys d'experiència. Així doncs, com s'observa en el Gràfic 81, l'experiència es relaciona amb l'augment de la percepció que les demandes o consultes se solucionaran.

Gràfic 80 Grau de resolució de les demandes o consultes que fan els pares i mares

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

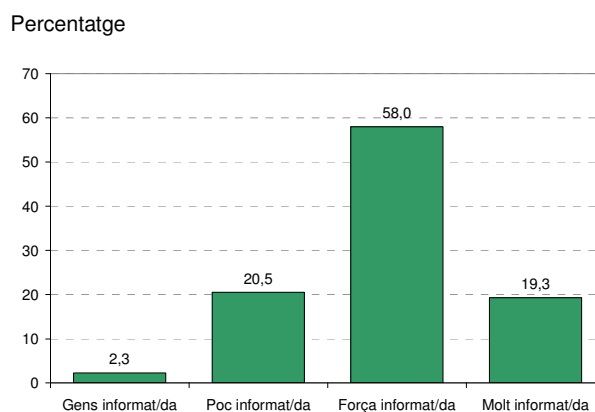
Gràfic 81 Grau de resolució de les demandes o consultes realitzades pels pares/mares segons l'experiència docent

3.4 La participació dels pares i mares a l'escola

Un 58% del professorat assegura estar força informat de les activitats que organitza l'AMPA del seu centre. Tanmateix, hi ha un 22,8% de mestres que diu estar poc o gens informat.

Gràfic 82 Grau d'informació del professorat de les activitats que organitza l'AMPA del centre

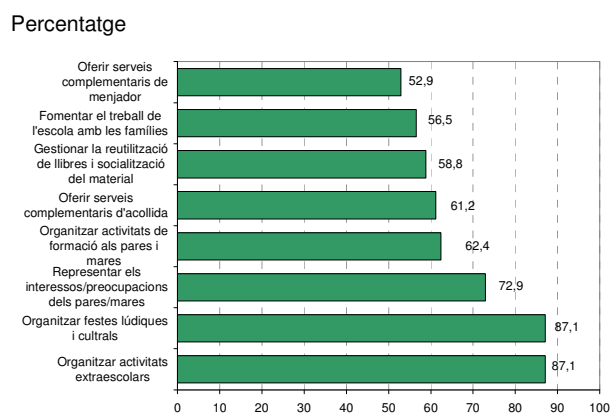

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

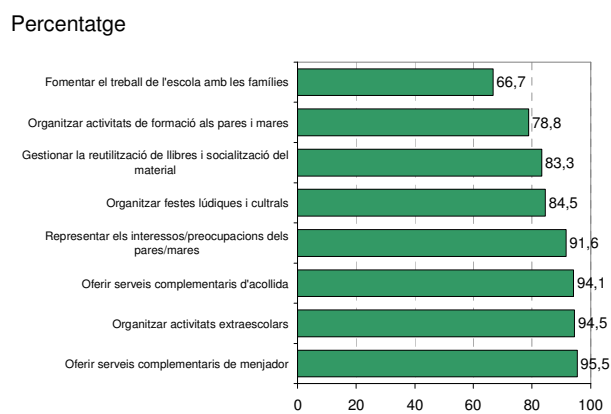
Els professors/professores enquestats asseguren que les activitats que més organitza l'AMPA de l'escola són les activitats extraescolars i les festes lúdiques i culturals. Un 87,1% (en ambdós casos) del total d'enquestats així ho assegura. Les activitats menys organitzades són les d'oferir serveis complementaris de menjador i les de fomentar el treball de l'escola amb les famílies (52,9% i 56,5%, respectivament).

L'activitat que té un percentatge més elevat de "bastant" i "molt important" és la d'oferir serveis complementaris de menjador (un 95,5% ho creu així). També obtenen percentatges alts de satisfacció l'organització d'activitats extraescolars (94,5%), l'oferiment de serveis complementaris d'acollida (94,1%) i la representació dels interessos o preocupacions dels pares i mares (91,6%). Per contra, comparativament amb totes les activitats, la que es presenta com a menys important és la de fomentar el treball a l'escola amb les famílies (malgrat que un 66,7% ho considera "bastant" o "molt important").

Gràfic 83 Activitats organitzades per l'AMPA de l'escola segons els mestres

Gràfic 84 Mestres que creuen que les activitats organitzades per l'AMPA de l'escola són molt o bastant importants

Font: Enquesta sobre relació família-escola.

Segons l'opinió d'alguns professors, l'AMPA caldria que organitzés activitats de formació per als mateixos pares i mares i/o xerrades per a transmetre la importància de l'educació en ètica i valors. Alguns professors també troben a faltar activitats extraescolars de caire lúdic i formatiu.

Amb tot, el personal docent enquestat fa palès que la implicació dels pares i mares en el procés educatiu del filla/ filla, és a dir, a l'escola, és un tema complex. Una bona part expressa que el rol dels pares i mares és fonamental per a l'educació dels fills/filles, tant en la vessant de la bona educació, de l'ètica i dels valors, com des de la vessant d'una implicació directa en el procés d'aprenentatge. El proteccionisme i la manca d'autoritat, diuen, no són bons companys de viatge. Finalment, s'expressa la necessitat d'anar involucrant progressivament (però de forma decisiva) als pares i mares d'origen immigrant a l'AMPA o als òrgans de decisió de l'escola.

4 Conclusions

Aquest capítol aporta una síntesi dels principals resultats de l'enquesta i elements d'interpretació sobre la relació entre les famílies i els centres educatius, contrastant el punt de vista dels pares i mares i del professorat.

Entre les famílies que han respost el qüestionari el perfil dominant és el de famílies amb dos progenitors (parella amb fills) que treballen tots dos (a temps complet o parcial) i que tenen estudis secundaris postobligatoris (batxillerat o formació professional) o estudis universitaris. Cal assenyalar que el nombre de llars on un dels dos membres té estudis universitaris assoleix el 28,8% (quasi una de cada tres famílies). També hi ha una elevada proporció de famílies on algun dels progenitors no treballa o treballa a temps parcial (46,6%).

Entre el professorat el perfil majoritari que ha respost a l'enquesta és el que treballa a primària amb una experiència docent de més de 10 anys exercint i en una major proporció en centres públics.

4.1 Valoració de l'educació

Els pares i mares, valoren en primer lloc la família i, en segon lloc el professorat com a elements més rellevants en l'educació dels fill/es; en tercer lloc són els amics i companys els qui influeixen també en el seu procés educatiu.

El professorat atorga una prioritat molt clara a la família com a factor educatiu més rellevant. En segon lloc es situen ells mateixos i els amics i companys com a agents educatius que incideixen d'una forma similar.

A mesura que augmenta l'edat dels fills/es, les pròpies famílies consideren menys rellevant la seva incidència educativa i la del professorat, i augmenta el valor que s'atribueix als amics i companys.

Comparant les famílies de les escoles públiques i concertades, les que porten els fills/es a centres concertats tendeixen a valorar més la funció educativa del professorat que les dels centres públics.

En relació als nivells de formació dels pares i mares, el valor que donen a la família i al professorat com a agents educatius és lleugerament més alt en aquells pares i mares amb estudis postobligatoris i universitaris. Així mateix, les famílies monoparentals o amb 2 progenitors, donen

més rellevància a la funció educativa de les famílies que aquelles que tenen un nucli familiar més extens.

L'opinió dels pares i les mares sobre la base de l'educació, es decanta clarament cap a la família per davant dels mestres. És a dir, s'atribueixen a sí mateixes la base de la funció educativa.

El rol dels mestres, des del punt de vista de les famílies, és vist més com a transmissors de coneixement que com a educadors en ètica i valors, malgrat aquest segon enfocament també és reconegut per una part important dels pares i mares enquestats.

Respecte al rol educatiu del professorat, es valoren més a sí mateixos en la funció d'educar en ètica i valors que en la de transmetre coneixements. D'aquest fet es pot interpretar que la seva concepció de l'educació va més enllà d'aportar informació, i denota un visió educativa més àmplia que fonamenta l'aprenentatge dels alumnes en una base d'ètica i de valors educatius. Amb tot, la transmissió de coneixement també es veu reconegut, en menor grau de consens, com un rol atribuïble al professorat.

El rol que els pares i mares s'atribueixen a sí mateixos és el de transmetre la importància de l'escola i donar suport i motivar als seus fills/es en el procés educatiu. El contacte amb el professorat, si bé reconegut per la majoria de les famílies, està menys considerat que els altres. Aquests rols perden importància des del punt de vista de les famílies a mesura que l'edat dels fills/es augmenta. Es pot destacar que les famílies amb un sol progenitor valoren menys la funció de donar suport en les tasques escolars. Hi ha una variació important en la valoració de la necessitat de mantenir contacte amb el professorat entre primària i secundària, ja que es redueix en la franja de secundària.

En síntesi, la família es pot considerar el nucli educatiu per excel·lència, compartit des de les diferents visions. Els pares i mares atorguen també a l'escola un paper rellevant i veuen el rol dels mestres més com a transmissors de coneixement, mentre que els mestres valoren més la seva aportació en termes ètics i de valors.

De les consideracions sobre la valoració de l'educació es pot extreure que les famílies es senten responsables de la seva funció educativa, però es fonamenten força amb la institució educativa. Un feblesa que es detecta és la valoració de la necessitat de contacte permanent amb l'escola i el professorat, donat que hauria de ser un referent molt clar amb el qui cooperar i no es reflecteix la suficient importància al contacte permanent amb el professorat. Tant el nivell formatiu dels pares i mares com la grandària del nucli familiar aporten matisos en les valoracions que fan dels temes educatius.

El professorat expressa una visió de la seva incidència educativa menys rellevant que la que li atorguen les famílies. Altrament dit, el professorat distribueix molt més la responsabilitat educativa

entre diferents agents, on a més a més d'ells i les famílies, hi juguen un paper molt destacat els amics i companys i també la societat i els mitjans de comunicació.

4.2 Implicació dels pares i mares en l'educació dels fills/es

---

La implicació dels pares i mares en l'educació dels seus fill/es té diferents vessants. D'una banda el suport que donen des de casa en el procés educatiu i d'aprenentatge i les dificultats per afrontar-ho, i de l'altra, la intervenció i el contacte amb el professorat i el centre educatiu per resoldre dificultats o incidències.

El suport al procés educatiu dels infants i joves que donen les famílies es centra en actuar davant els problemes (actitud reactiva) i ajudar en les tasques escolars com per ex. fer deures (proactiva). El suport en l'etapa d'educació infantil i primària és més habitual i en l'educació secundària es produeix sobretot si el fill/a ho demana. Les famílies amb més membres tendeixen a tenir més capacitat d'acció i a diversificar la intervenció comptant també amb amics i germans com a suport educatiu. Es constata també una relació directa amb el nivell d'estudis dels progenitors, que posa de manifest una menor intervenció en el procés educatiu dels fills/es.

Respecte a la intensitat de la intervenció per part de les famílies, aquesta disminueix a mesura que l'edat dels fills/es avança. A primària predomina un suport gairebé diari, i a secundària és més ocasional.

Els pares i mares esmenten la manca de temps com a principal dificultat per atendre i donar suport en les tasques escolars als seus fill/es. Una segona raó es la manca de preparació, sobretot per les famílies amb fills/es en educació secundària. La jornada laboral dels progenitors hi incideix també, ja que les famílies on algun membre treballa a temps parcial o no treballa, la manca de temps és un factor menys destacat; no obstant, en aquests casos creix la dificultat de la preparació dels pares i mares per donar suport.

El nivell de satisfacció de les famílies en relació a l'esforç per l'educació i els resultats obtinguts, és alt. Només un 7% manifesten cap o poca satisfacció. Respecte al rendiment escolar dels fills/es, un 5,5% de les famílies, manifesten que tenen dificultats escolars. Aquesta dificultat s'evidencia en major mesura en l'etapa d'educació secundària, i es posa de manifest una major preocupació entre els pares i mares de centres concertats. Aquest fet pot ser interpretat com que aquestes famílies tenen més expectatives en el nivell de rendiment escolar esperat.

Un altra aspecte rellevant en la intervenció i el suport educatiu des de les famílies és la manca d'autoritat dels progenitors, expressada especialment pels pares i mares de centres concertats

d'educació secundària. Així mateix alguns pares i mares expressen la manca de comunicació amb els fills/es o la manca d'interès com a esculls en la necessària fluïdesa en un bon procés educatiu.

El contacte amb el professorat i el centre educatiu per resoldre dificultats o incidències és més aviat baix. En l'etapa d'educació infantil i primària, els progenitors busquen més suport i orientació professional des de l'àmbit docent, però això es redueix en l'etapa d'educació secundària. Els pares i mares tendeixen a resoldre els conflictes des de l'àmbit familiar, sobretot a mesura que els fills/es es fan grans. El càstig és una opció poc utilitzada, segons el que expressen les famílies.

S'observa que les famílies amb nivells d'estudis més baixos, tenen més dificultat de comunicació amb el professorat; algunes manifesten com a dificultat la manca de canals de comunicació amb l'escola o la barrera idiomàtica.

La des del punt de vista del professorat, la manca de temps dels pares i mares és també la principal dificultat percebuda en la dedicació de les famílies en el procés educatiu dels alumnes. En segon lloc, també destaquen la manca de preparació, especialment en els centres públics.

El professorat reitera també la manca d'autoritat dels pares i mares com un obstacle en la incidència en el procés educatiu dels infants i joves; destacable sobretot en els centres concertats.

Els docents donen molt valor a la implicació dels pares i mares, especialment pel que fa al contacte amb ells a través de reunions individual o col·lectives, i en segon terme valoren el fet de participar en activitats del centre i de l'AMPA; en darrer terme consideren la participació en el Consell Escolar.

En síntesi se n'extreu la necessitat de vetllar per la comunicació amb les famílies, especialment d'aquelles amb un nivell sociocultural més baix. Se'n pot deduir també la necessitat d'establir, clarificar i estimular els fils de comunicació entre els pares i mares i el professorat i generar-ne de nous.

4.3 Informació i comunicació entre la família i l'escola

Quasi la totalitat de famílies utilitzen el contacte amb el tutor/a com a principal mitjà de comunicació amb l'escola. La comunicació amb l'escola és més estesa entre les famílies que tenen majors nivells d'instrucció. És a dir, l'enquesta apunta que hi ha famílies amb nivells d'instrucció baixos que no tenen contacte directe amb el tutor/a i en general aquest col·lectiu utilitza amb menor intensitat els diferents mitjans de comunicació que l'escola posa al seu abast.

El contacte amb el tutor/a s'apunta com el principal mitjà de comunicació entre les famílies i l'escola. En canvi, les reunions a l'escola, les notes informatives i l'agenda del fill/a, obtenen

penetracions globals similars. Així, les reunions a l'escola són la segona opció més utilitzada per les famílies sense estudis i educació primària i les famílies amb estudis postobligatoris. En canvi, les famílies amb estudis universitaris prefereixen com a segona opció per estar informats les notes informatives i les famílies amb estudis secundaris opten per l'agenda del fill/a. D'aquests mitjans principals, l'agenda del fill/a és menys utilitzada per les famílies amb estudis universitaris i les notes informatives entre les famílies sense estudis o estudis primaris.

Els mitjans de comunicació menys utilitzats són els que utilitzen les noves tecnologies (Internet, telefonia mòbil), tanmateix hi ha un grup de pares i mares que reclama més presència d'aquests mitjans atès que agilitzen la transmissió de la informació.

Quant a l'eficàcia en la recepció de la informació hi ha consens que els mitjans més utilitzats per les famílies són també els més eficaços. El contacte amb el tutor/a i les notes informatives es consideren mitjans lleugerament més eficaços que les reunions a l'escola o l'agenda del fill/a.

La informació a través d'altres pares i mares també es considera un mitjà eficaç en les etapes de l'educació infantil i perden rellevància en les etapes superiors. També les llars formades per un sol membre valoren més eficaç la utilització de les noves tecnologies en comparació a la resta de famílies.

D'altra banda, cal assenyalar que la percepció sobre l'eficàcia dels diferents mitjans de comunicació és diferent entre pares i mares i professorat. Així, l'agenda del fill/a és considerada pel professorat com el segon mitjà més eficaç en la comunicació família-escola, mentre que per les famílies són més eficaces les notes informatives, les reunions a l'escola.

L'enquesta, doncs, posa en evidència que cadascun dels mitjans de comunicació família-escola existents tenen penetracions diferents segons les tipologies i realitats familiars. En conseqüència, es bo saber quins dels mitjans s'adapta millor a la comunicació amb la família segons la realitat d'aquesta. En aquest sentit, l'escola, en la mesura del possible, s'hauria d'adaptar a les diferents realitats i tenir especial cura amb les realitats familiars més vulnerables: llars unipersonals i unitats familiars amb progenitors amb pocs estudis. A més, en un futur caldria aprofundir més en les motivacions que algunes famílies – tot i ser minoritàries – mantinguin un nivell baix d'informació sobre els seus fills/es per tal de dur a terme estratègies que reverteixin aquesta situació.

Pel que fa a la informació que reben de l'escola, la majoria de pares i mares creuen que és suficient, tot i que un 14% es manifesta insatisfet. En canvi, des del punt de vista del professorat enquestat es considera sempre que és suficient, excepte en un cas. Tot i aquesta bona valoració per part de les famílies, hi ha un grup de pares i mares que es queixen que sovint la informació arriba massa tard. De fet, aquesta situació es corrobora atès que només la meitat del professorat

assenyala que dona resposta el mateix dia de la consulta. L'enquesta també evidencia que tot i assolir un nivell alt de suficiència de la informació rebuda, hi ha una proporció significativa de pares i mares de l'ESO pública que opina que la informació rebuda és insuficient (una de cada quatre famílies).

Quant a les característiques de la comunicació família-escola, la majoria de pares i mares opina que sap com fer arribar una consulta i un nombre també majoritari opina que s'han sentit ben atesos. Tot i aquesta valoració positiva general, hi ha un grup significatiu de pares i mares que opinen que l'escola hauria d'ajustar-se més en horaris (un de cada tres progenitors) i ser més receptiva als comentaris que se'ls fa (un de cada quatre). En aquest sentit, el 80% dels pares i mares que diuen no poder assistir a les reunions és perquè l'horari és incompatible amb l'horari laboral. De fet, només la meitat del professorat assegura pactar una hora convinguda que s'adapti a la disponibilitat dels pares i mares davant una demanda o comentari.

Altra cop, l'enquesta evidencia que les famílies amb menys recursos (en aquest cas amb menors nivells d'instrucció) són les que tenen més dificultats per adreçar les consultes a l'escola.

4.4 La participació dels pares i mares a l'escola

La meitat de les famílies entrevistades assegura que col·labora d'una manera o altra amb l'AMPA. La implicació és més alta en l'etapa infantil i primària que en la secundària i és significativament més baixa als centres d'educació infantil i primària concertats.

La participació a l'AMPA es concreta majoritàriament en l'assistència com a públic a les activitats que organitza i una de cada quatre famílies col·labora puntualment en l'organització d'activitats.

L'argument principal que s'esgrimeix per a no participar més amb l'AMPA és la manca de temps. No obstant, en l'escola concertada també es destaca com a motiu l'escassetat d'informació o que ja hi ha d'altres famílies col·laborant. L'enquesta també mostra que en l'etapa infantil i primària hi ha un grup minoritari de pares i mares que no sap que és l'AMPA (un de cada deu).

En termes generals a l'AMPA se li reconeix les funcions d'organitzar activitats lúdiques i culturals i activitats extraescolars. També se li reconeix la funció de representar els interessos i preocupacions de pares i mares.

Tanmateix, un bon nombre de pares i mares – dos de cada tres - assenyalen que l'AMPA de la seva escola realitza activitats per tal de fomentar el treball de l'escola amb les famílies, organitzen

activitats de formació pels pares i mares, gestionen la reutilització de llibres i materials, ofereixen serveis d'acollida i de menjador.

En termes generals es fa una molt bona valoració de les activitats organitzades per l'AMPA. L'activitat més ben valorada és la que fa referència a l'organització de festes lúdiques i culturals.

Pel que fa al professorat, cal assenyalar que un 22,8% assegura que està poc o gens informat de les activitats que organitza l'AMPA. A l'igual que els pares i mares identifiquen l'AMPA amb les funcions d'organitzar activitats lúdiques i culturals i d'activitats extraescolars. Coneixen en menor mesura que els progenitors la resta d'activitats que organitzen. En general, el professorat valora molt o bastant important totes les activitats que s'organitzen des de l'AMPA. Tot i això, alguns membres del professorat creuen que haurien d'organitzar més xerrades per transmetre la importància de l'educació i en ètica i valors. També s'apunta que caldria anar involucrant progressivament als pares i mares d'origen immigrant als òrgans de decisió de l'escola (AMPA i Consell Escolar).

El Consell Escolar és un òrgan de participació dels pares i mares força desconegut per a un nombre important de famílies (una de cada tres). De fet, algunes persones entrevistades diuen no saber perquè serveix i manifesten estar mal informades de les accions que du a terme. Aquesta situació es constata amb l'alt nombre de famílies que assegura no rebre cap informació del Consell Escolar (54,4%).

D'altra banda, segons els pares i mares entrevistats la participació a les eleccions és del 40%. El grup de famílies amb estudis universitaris són el que tenen una més ampla participació en les eleccions al Consell Escolar. Els motius que s'argumenten a la baixa participació és, en primer lloc, la manca de coneixença dels pares i mares que es presenten a les eleccions i, en menor mesura, la manca de disponibilitat.

El personal docent enquestat fa palès que la implicació dels pares i mares en el procés educatiu del fill/a, és a dir, a l'escola, és un tema complex. Inclou aspectes com la bona educació, l'ètica, els valors, el procés d'aprenentatge, el proteccionisme, l'autoritat, etc.

Les accions més eficaces per cercar aquesta implicació són la programació d'entrevistes periòdiques amb els pares i mares. També es consideren mesures eficaces incorporar a les famílies en alguna activitat de l'aula o bé incorporar estratègies de treball amb famílies en el projecte del centre, tot i això, només una petita part del professorat afirma que duen a terme aquest tipus d'activitats a l'escola.

5 Annex. Aspectes metodològics

5.1 Mostratge

Univers

La població objecte d'estudi és, d'una banda, els pares i mares de l'alumnat del sistema educatiu de Sabadell corresponent als estudis d'educació infantil, primària i secundària obligatòria. Queda exclosa, per tant, la de secundària postobligatòria (Batxillerat, Cicles Formatius de Grau Mig i Superior). D'altra banda, també és objecte d'estudi la població de professorat corresponent a aquests mateixos nivells educatius. Pel que fa a la titularitat dels centres, s'inclou tant l'àmbit públic com el concertat.

La taula a continuació resumeix quina és aquesta població¹²:

Taula 11 Població d'alumnat, professorat i centres¹³ objecte d'estudi

Població	Alumnat	%	Professorat	%	Centres	%
1r cicle educació infantil (0-3 anys)	817	2,9	59	2,3	8	8,2
2n cicle educació infantil (3-6 anys) i educació primària (6-12 anys)	19.246	67,5	1.453	57,1	56	57,7
ESO, Batxillerat i Cicles Formatius (12-16 anys)	8.466	29,7	1.033	40,6	33	34,0
Total	28.529	100	2.545	100	97	100

Font: Educació. Ajuntament de Sabadell.

Tipus de mostratge

La base del disseny és el mostreig aleatori polietàpic estratificat, que s'aplica a cadascuna de les submostres que formen part de l'estudi (1r cicle educació infantil (0-3 anys), 2n cicle educació infantil (3-6 anys) i educació primària (6-12 anys), ESO). Les estimacions fan referència als paràmetres de cada submostra i de la mostra total.

¹² Inclou també l'alumnat i professorat de l'educació postobligatòria atès que no s'han proporcionat dades desagregades.

¹³ Per qüestions operatives s'han exclòs de la població objecte d'estudi els següents centres corresponents a centres de recent obertura o bé que només donen estudis secundaris postobligatoris: SANTA CLARA, IES Castellarnau, Ceip Can Llong, Ceip Can Llong 2, Ceip Sabadell Centre.

Grandària de la mostra i afixació

La grandària de la mostra prevista és de 700 entrevistes distribuïdes de forma no proporcional entre els diferents nivells d'estudis (o submostres), amb l'objecte de garantir un mínim d'entrevistes per cadascun.

A aquesta xifra s'hi ha arribat després de prendre en consideració errors de mostreig acceptables i la necessitat de poder fer estimacions per a cadascuna de les diferents submostres.

A cada submostra se li ha assignat un nombre diferent d'entrevistes per tal d'arribar a un equilibri entre els criteris econòmics i els objectius de la investigació. El límit fixat per la mostra ha estat unes set-centes per les famílies i uns cent pel professorat. En base a aquesta limitació, es veu convenient donar un marge d'error més petit (del 5,3%) en les estimacions que fan referència a els estudis primaris, ja que és una etapa clau de l'educació. En canvi, als estudis d'educació infantil de 1r. cicle i d'ESO s'ha augmentat el marge d'error fins al 9,0% i el 6,2% respectivament. En el primer cas és degut a que els criteris de mostratge assignen una mostra similar encara que la població sigui petita i el cost d'obtenir la mostra per a una població petita no s'ho val. En el cas de l'ESO, que és un grup poblacional gran, és degut a que es considera acceptable un error lleugerament més gran en les estimacions.

El número d'entrevistes resultant és la que es presenta en el quadre següent:

Taula 12 Mostra teòrica, errors previstos i mostra

	Núm. Centres	Alumnes	Professors	Mostra teòrica	Mostra ampliada	
				Error estimacions (%)	Alumnes	Alumnes x centre
1r cicle educació infantil (0-3 anys)	3	100	3	9,0	130	43,3
2n cicle educació infantil (3-6 anys) i educació primària (6-12 anys)	18	350	57	5,3	455	25,3
ESO (12-16 anys)	8	250	40	6,2	325	40,6
Total	29	700	100	3,7	910	31,4

Font: Actíva Prospect.

Procediment de mostreig i selecció de la mostra

S'ha utilitzat un mostreig polietàpic, estratificat per conglomerats, amb selecció de les diferents unitats mostrals de forma aleatòria proporcional, en el cas dels centres, i amb assignació per cada centre dels nivells educatius entrevistats. Per cada nivell educatiu s'ha seleccionat un grup classe.

La selecció del grup classe s'ha fet de forma aleatòria i tots els individus dels grups classe formen part de la mostra. D'aquesta forma, la selecció de la mostra és en tot el seu procés totalment aleatòria.

Per la selecció del professorat s'ha utilitzat el mateix mostreig de primera etapa (centres) i es reparteix la mostra de forma proporcional al nombre d'alumnes¹⁴. Per tant, per a cada centre s'ha especificat el nombre de professorat que s'ha d'entrevistar. Els professors/es seleccionats són els primers de la llista de professorat del centre ordenada per cognoms.

La mostra seleccionada resultant és la que es presenta en el quadre següent:

Taula 13 Mostra seleccionada

Centre	Titularitat	Sector	Districte	Tipus estudis	Tipus estudis (1)	Núm. alumnes	Núm. Profes.	Grups classe	Mostra alumnes	Mostra Profes.
EBM Calvet d'Estrella	Pública	Ca n'Oriac	3	1	1	88	7	43 families	173	1
Ceip Arraona	Pública	Can Feu	5	1	1	116	10	43 families		2
EBM Joan Montllor	Pública	La Serra	7	1	1	68	7	43 families		1
ESCOLA DEL SOL	Concertat	Centre	1	2	2-3	225	18	P3	450	3
JESUS SALVADOR	Concertat	Centre	1	2	2-3	270	22	P4		3
MARISTES SABADELL	Concertat	Centre	1	2	2-3	466	29	P5		6
SANT NICOLAU	Concertat	Centre	1	2	2-3	467	23	1r		6
TARRÉS	Concertat	Creu Alta	2	2	2-3	235	15	2n		3
RAMAR 1	Concertat	La Creu	6	2	2-3	446	24	3r		6
LA VALL	Concertat	Sant Pau	7	2	2-3	865	63	4t		2
Ceip Catalunya	Pública	Centre	1	2	2-3	455	33	5e		6
Ceip Joanot Alisanda	Pública	Centre	1	2	2-3	453	35	6e		6
Ceip Alcalde Marçet	Pública	Can Puiggener	2	2	2-3	223	17	P3		3
Ceip Calvet d'estrella	Pública	Ca n'Oriac	3	2	2-3	323	26	P4		5
Ceip Can Deu	Pública	Nord	3	2	2-3	224	20	P5		3
Ceip Sant Julià	Pública	Nord	3	2	2-3	430	34	1r		6
Ceip Concòrdia	Pública	Concòrdia	4	2	2-3	396	25	2n		6
Ceip Can Rull	Pública	Can Rull	4	2	2-3	479	32	3r		6
Ceip Teresa Claramunt	Pública	Gràcia	5	2	2-3	452	33	4t		6
Ceip Espronceda	Pública	Sud	6	2	2-3	246	26	5e		3
Ceip Juan Ramon Jiménez	Pública	La Serra	7	2	2-3	170	22	6e		3
JESUS SALVADOR	Concertat	Centre	1	3	4	96	8	1r-2n	360	2
SANT JOAN BOSCO	Concertat	Sant Oleguer	1	3	4	224	16	3r		3
LA IMMACULADA	Concertat	La Creu	6	3	4	120	10	4t-1r		2
IES del Vallès	Pública	Centre	1	3	4-5	342	56	2n		4
IES Arraona	Pública	Ca n'Oriac	3	3	4-5	387	47	3r-4t		5
IES de Sabadell	Pública	Can Rull	4	3	4-5	478	71	1r		6
IES Miquel Crusafont	Pública	Can Feu	5	3	4-5	250	102	2n-3r		3
IES Ribot i Serra	Pública	Sud	6	3	4-5	230	54	4t		3

983 114

Font: Activa Prospect.

¹⁴ No s'ha utilitzat la informació de professorat atès que no es detallava prou i hi havia algunes dades inversemblants

Mostra definitiva

Un cop portat a terme el treball de camp, la mostra resultant ha estat de 545 pares i mares amb la següent distribució per centres:

	Freqüència	Percentatge	Percentatge acumulat
EBM Calvet d'Estrella	16	2,9	2,9
Ceip Arraona	33	6,1	9,0
EBM Joan Montllor	8	1,5	10,5
ESCOLA DEL SOL	19	3,5	13,9
JESÚS SALVADOR	19	3,5	17,4
MARISTES SABADELL	22	4,0	21,5
SANT NICOLAU	20	3,7	25,1
TARRÉS	26	4,8	29,9
RAMAR 1	18	3,3	33,2
LA VALL	23	4,2	37,4
Ceip Catalunya	20	3,7	41,1
Ceip Joanot Alisanda	25	4,6	45,7
Ceip Calvet d'estrella	14	2,6	48,3
Ceip Can Deu	17	3,1	51,4
Ceip Sant Julià	19	3,5	54,9
Ceip Concòrdia	21	3,9	58,7
Ceip Can Rull	21	3,9	62,6
Ceip Teresa Claramunt	21	3,9	66,4
Ceip Espronceda	16	2,9	69,4
Ceip Juan Ramon Jiménez	9	1,7	71,0
JESÚS SALVADOR	42	7,7	78,7
SANT JOAN BOSCO	22	4,0	82,8
LA IMMACULADA	46	8,4	91,2
IES del Vallès	17	3,1	94,3
IES Arraona	11	2,0	96,3
IES de Sabadell	13	2,4	98,7
IES Miquel Crusafont	7	1,3	100
Total	545	100	

La mostra resultant del professorat ha estat de 101 professors/es.

	Freqüència	Percentatge	Percentatge acumulat
EBM Calvet d'Estrella	2	2,0	2,0
Ceif Arraona	3	3,0	5,0
EBM Joan Montllor	1	1,0	5,9
ESCOLA DEL SOL	3	3,0	8,9
JESÚS SALVADOR	2	2,0	10,9
MARISTES SABADELL	7	6,9	17,8
SANT NICOLAU	5	5,0	22,8
TARRÉS	3	3,0	25,7
RAMAR 1	2	2,0	27,7
LA VALL	2	2,0	29,7
Ceip Catalunya	7	6,9	36,6
Ceip Joanot Alisanda	6	5,9	42,6
Ceip Calvet d'estrella	5	5,0	47,5
Ceip Can Deu	3	3,0	50,5
Ceip Sant Julià	6	5,9	56,4
Ceip Concòrdia	4	4,0	60,4
Ceip Can Rull	6	5,9	66,3
Ceip Teresa Claramunt	6	5,9	72,3
Ceip Espronceda	3	3,0	75,2
Ceip Juan Ramon Jiménez	4	4,0	79,2
JESÚS SALVADOR	4	4,0	83,2
SANT JOAN BOSCO	2	2,0	85,1
LA IMMACULADA	2	2,0	87,1
IES del Vallès	3	3,0	90,1
IES Arraona	1	1,0	91,1
IES de Sabadell	6	5,9	97,0
IES Miquel Crusafont	3	3,0	100,0
Total	101	100,0	

5.2 Recodificació i creació de noves variables

A fi i efecte d'harmonitzar els resultats, s'ha cregut convenient dur a terme un seguit de recodificacions. El canvi s'ha basat en l'agrupació de categories que, per la situació sociològica que presentaven, reflectien situacions similars. Així, els canvis desenvolupats han estat els següents:

Agrupació del nucli familiar: S’han ajuntat les categories “Mare sola amb fills” i “Pare sol amb fills” en la categoria “Un sol progenitor”. En definitiva, les categories d’aquesta pregunta són: 1) Un sol progenitor¹⁵, 2) Dos progenitors, 3) Dos progenitors i altres familiars.

Estudis dels progenitors: En primer lloc, s’han agrupat les categories “Sense estudis, no sap llegir ni escriure”, “Sense estudis, sap llegir i escriure” i “educació primària” en la categoria “Sense estudis i Educació primària”. En segon, s’ha agrupat la categoria “Batxillerat, BUP i Batxillerat superior” i “Estudis tècnics professionals, FPI, FPII, CFGM, CFGS, Arts plàstiques, música i dansa” en la categoria “Estudis postobligatoris”. Amb tot, les categories resultants d’aquesta pregunta són: 1) Sense estudis i Educació primària, 3) Estudis secundaris, 4) Estudis postobligatoris, 5) Estudis universitaris i 6) Estudis estrangers sense convalidació.

Nivell educatiu: S’ha agrupat el nivell educatiu en el qual pertanyen els fills/filles dels pares/mares de l’enquesta. Les categories d’aquesta pregunta són: 1) Educació infantil de 1r. cicle (0-3 anys), 2) Educació infantil de 2n. cicle i primària (3-12 anys) i 3) ESO (12-16 anys).

Creació d’una classificació dels centres a partir de les variables “Titularitat del centre” i “Nivell educatiu impartit”: Finalment, s’ha optat per crear una sola variable de les variables titularitat del centre (públic o concertat) i el nivell educatiu que s’imparteix (vegi’s anterior punt). Les categories resultants són les següents: 1) Educació infantil (0-3 anys) – pública, 2) Educació infantil i primària (3-12 anys) – pública, 3) ESO (12-16 anys) – pública, 4) Educació infantil i primària (3-12 anys) – concertada i 5) ESO (12-16 anys) – concertada.

Dicotomització de l’experiència docent: La mostra indicava que els anys d’experiència docent anaven de zero anys a trenta-vuit anys. No obstant això, la dispersió era força elevada. S’ha decidit recodificar aquesta variable considerant els professors/es amb menys de deu anys d’experiència i els professors/es amb més de deu anys d’experiència. El procés rau fonamentalment en dos criteris de naturalesa diferent: d’una banda, el procés de coneixença dels diferents mecanismes del centre es desenvolupa a mesura que passen els anys. En aquest sentit, s’ha considerat que a partir de deu anys l’experiència del personal docent està consolidada. D’altra banda, un criteri *ad hoc*: distingir entre dos grups diferenciats és viable sempre i quan ambdós posseeixin un nombre considerable de dades. En aquest cas, els professors/es amb menys de 10 anys d’experiència representen el 35’6% del total de la mostra, garantint *a priori* les inferències que es puguin realitzar.

---

¹⁵ La categoria “un sol progenitor” també inclou un petit percentatge de llars en què els progenitors s’han separat o divorciat i que mantenen la custòdia compartida.

5.3 Ponderació de la mostra

A causa dels criteris del mostratge (que garanteixen una mínima mostra per cada col·lectiu a analitzar) i la mostra finalment obtinguda (en què els nivells de resposta no són sempre iguals en els diferents col·lectius que integren la mostra), la mostra resultant amb la qual es treballa difereix lleugerament de l'univers objecte d'estudi¹⁶. Per tal que les inferències a realitzar siguin el més aproximades possibles a la realitat poblacional, s'ha procedit a ponderar la mostra segons els paràmetres de distribució que segueix la població real. És a dir, si hi ha una desviació en algun dels criteris de selecció de la mostra (com el nombre d'alumnes segons titularitat dels centres o tipus d'estudis), en els casos en què un grup-població obté menys representació a la mostra que la que té teòricament té segons les dades poblacionals, es dóna més pes a les seves opinions. Conseqüentment, el resultat obtingut és més pròxim a la realitat. En el cas que ens ocupa s'observa com hi ha hagut una menor resposta dels pares i mares d'alumnes del subsistema educatiu públic (la participació ha estat del 52,8% mentre que aquest col·lectiu representa el 39,5% de la població). Per tant, en el procés de ponderació s'ha donat una mica més de pes a les opinions dels pares i mares de la pública, de forma que quan s'obté l'opinió general de pares i mares (sense diferenciar titularitat) s'obté una estimació més ajustada a la realitat poblacional.

El següent quadre fa palesa les desviacions de la mostra respecte a la població. En el cas de l'educació infantil de 1r. cicle (0-3 anys) l'afixació de la mostra s'explica per la intenció d'obtenir una mostra suficient d'aquest col·lectiu, però en termes poblacionals és un grup molt petit del conjunt de l'alumnat (2,9%). També s'observa que hi ha hagut un menor nivell de resposta dels pares i mares del subsistema públic (gairebé set punts percentuals menys que el concertat).

---

¹⁶ En termes estadística, l'univers es refereix a la població total a la qual l'estudi fa referència. En aquest cas, l'univers el formen tots els pares i mares d'alumnes que estudien a la ciutat de Sabadell i el conjunt del professorat del sistema educatiu local.

Taula 14 Comparació de la mostra de pares i mares amb la població real¹⁷

		Percentatge de la mostra	Percentatge de la població
Titularitat centre	Públic	52,8	59,5
	Concertat	47,2	40,5
Tipus d'estudis	Educació infantil (0-3 anys)	10,5	2,9
	Educació infantil i primària (3-12 anys)	60,6	67,5
	ESO (12-16 anys)	29,0	29,7
Total		100,0	100,0

5.4 Significació estadística del resultat

Per a cada un dels creuaments, s'expliciten els que resulten significatius (a un nivell de significació del 95%, 2 δ) segons la prova del khi-quadrat (o xi-quadrat). Aquesta prova estadística no paramètrica testa, entre d'altres coses, la independència de dues mostres entre sí. Així, la prova khi-quadrat permet determinar si dues variables estan associades. Si dues variables no estan relacionades, es pot afirmar que, amb un determinat nivell de confiança (95% en aquest cas), ambdues variables són independents. Per contra, si dues variables són significatives, es pot establir que hi ha una relació entre ambdues que no es deu purament a l'atzar. És a dir, s'analitza com influeixen les variables explicatives (característiques de les unitats familiars, centre, territorials) en la configuració de les opinions i conductes analitzades.

¹⁷ Els percentatges de la mostra són anteriors a la ponderació.